

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
PEDAGOĢIJAS, PSIHOLOĢIJAS UN MĀKSLAS FAKULTĀTE
MĀKSLAS UN TEHNOLOĢIJU NODAĻA

DIPLOMDARBS

MAZĀ RAŽOTNE KĀ PUBLISKS OBJEKTS
SMALL BREWERY AS A PUBLIC SPACE

Autore: **Elizabete Pudāne**

Studenta apliecības Nr.: **ep12128**

Darba vadītājs: **Ma.Arch., Dr. Paed. Inguna Karlsonē**

RĪGA 2020

ANOTĀCIJA

Diplomdarbā “Mazā ražotne kā publisks objekts”, analizējot pieejamo literatūru un uzziņas avotus, tiek izpētīta alus brūžu nozīme gan tūrismā, gan Latvijas vēsturē, gan izpētīti pamatprincipi veiksmīga alus darītavas interjera izveidei, kā arī apskatīts, kāda ir grafiskā dizaina nozīme interjerā.

Empīriskajā daļā, balstoties uz teorētiskajā daļā gūtajām zināšanām, tiek analizētas gan Latvijā, gan citur pasaulē esošas veiksmīgas un funkcionējošas amatalus darītavas, analizēti to uzbūves principi.

Radošajā daļā, pielietojot teorētiskajā un empīriskajā daļā gūtās zināšanas, tiek izstrādāts interjera dizaina projekts alus darītavai.

Darbs sastāv no 5 nodaļām, 9 rasējumiem, viena pielikuma.

Atslēgvārdi : alus darītava, amatalus, interjera dizains, alus brūzis.

ABSTRACT

In the bachelor's thesis "Small brewery as a public design" author analyzes available literature and information sources about breweries, their importance in tourism and history of Latvia as well as about the principals that are required when projecting a brewery.

In the empirical part based on the conclusions obtained in the theoretical part the interiors of breweries in Latvia and other countries are being analysed.

The creative part consists of an interior project for a successful brewery based on conclusions obtained.

Diploma consists of 5 chapters, 9 drawings and 1 appendix.

Keywords : Brewery, craft beer, interior design.

SATURS

IEVADS	5
TEORĒTISKĀ DAĻA	6
1. ALUS DARĪTAVU NOZĪME UN VĒSTURISKĀ ATTĪSTĪBA	6
1.1 Ražotnes kā tūrisma objekti.....	6
1.2. Alus brūži kā tūrisma objekti.....	7
1.3 Alus darītavas Latvijā vēsturiskā diskursā.....	8
1.4 Vecgulbenes alus darītava	13
2. ALUS DARĪTAVAS IZVEIDES PRINCIPI	15
2.1 Vispārēji interjera dizaina izveides pamatprincipi.....	15
2.2. Veiksmīgas brūvētavas dizaina principi.....	16
2.4 Dabīgi materiāli alus darītavas interjerā	19
3. GRAFISKĀ DIZAINA NOZĪME INTERJERĀ	21
TEORĒTISKĀS DAĻAS SECINĀJUMI	26
II EMPĪRISKĀ DAĻA	27
4. ALUS BRŪVĒTAVU INTERJERA ANALĪZE	27
EMPĪRISKĀS DAĻAS SECINĀJUMI	53
III RADOŠĀ DAĻA	54
5. INTERJERA IZVEIDE ALUS BRŪVĒTAVAI	54
5.1 Radošās daļas apraksts	54
5.2. Ekonomiskie aprēķini	55
NOBEIGUMS	56
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	57
Pielikums	60

IEVADS

Tūrisms jau ilgu laiku ir viena no attīstītākajām nozarēm pasaulē. Kulinārijas tūrisms kā atzarojums ierindojas pašā augšgalā. Vīna un alus darītavu apmeklēšana ir kā viena no galvenajām aktivitātēm kulinārijas tūrisma ietvaros. Ir daudz mazo alus ražotņu visā pasaulē, kas saviem apmeklētājiem nodrošina iespēju ne tikai baudīt uz vietas brūvētos rūgstošos dzērienus, bet arī ielūkoties padziļinātāk pašā gatavošanas procesā. Tā kā pēdējo gadu laikā Latvijā parādās arvien vairāk amatalus brūvētāju, aug arī to popularitāte un pieprasījums. Izteikti pieaudzis mazo alus darītavu skaits, līdz ar to pieaug arī iespēja apmeklēt alus brūžus kā ekskursijas objektus, kuros iespēja ir vērot un izzināt alus darīšanas procesu. Tieši tāpēc arvien vairāk sāk piedomāt tieši par telpu, kādā darītava izveidota, izvirzot to kā vienu no galvenajiem aspektiem brūvētavu apmeklēšanā. Tāpēc ir svarīgi ievērot noteiktus plānošanas principus, lai brūvētavas dizains būtu pēc iespējas veiksmīgāks un sekmētu veiksmīgu klientu plūsmu un sadalījumu pa dažādām zonām.

Autore uzskata, ka pareizi veikts funkcionālais risinājums, pareizā apgaismojuma un materiālu izvēle novedīs pie veiksmīga interjera risinājuma konkrētajā ēkā, atdzīvinot tās būtību un sniedzot jaunu dvesmu tajā. Tiks saglabāts vērtīgākais no jau esošā konkrētajā objektā un likts klāt viss iespējamais, kas veidotu sekmējošu mijiedarbību un panāktu veiksmīgu objekta iznākumu. Kā papildelements tiks iekļauts grafiskais dizains sienu apgleznojumiem.

Pētnieciskais jautājums: Kādi nosacījumi ir jāņem vērā, lai alus darītavas interjeru izveidotu par publiski pieejamu tūrisma objektu, apvienojot tajā gan izziņas par ražošanas procesu, gan izklaides un tirdzniecības iespēju realizēšanu?

Mērķis: Izveidot interjera risinājumu brūvētavai, kurā tās apmeklētājiem būtu iespēja gan baudīt dzērienus, gan vērot ražošanas procesu.

Mērķa sasniegšanai **izvirzītie uzdevumi:**

Teorētiskā daļa:

- Izpētīt tūrisma aktualitāti un brūvētavas kā tūrisma objektus
- Izpētīt teorētiskus nosacījumus par brūvētavas izveides procesu.

Empīriskā daļa – izpētīt Latvijas un citu valstu publiskas brūvētavas pēc izvirzītajiem kritērijiem

Teorētiskās daļas metodika:

- Informācijas atlase izmantojot grāmatu literatūru, preses izdevumus un interneta resursus
- Brūvētavu / bāru interjera izpēte, pētījuma nosacījumiem atbilstošāko piemēru atlase un analoģu salīdzinošā analīze.

TEORĒTISKĀ DAĻA

1. ALUS DARĪTAVU NOZĪME UN VĒSTURISKĀ ATTĪSTĪBA

1.1 Ražotnes kā tūrisma objekti

Tūrisms ir viena no lielākajām un visātrāk augošajām industrijām pasaulē. Gan attīstītās, gan attīstībā esošās valstīs tūrisms skaitās kā dzīvotspējīgs veids, kā augt dažādu reģionu ekonomiskai aktivitātei. Turklāt tūrisma industrijas attīstība ir noteikta kā veids galamērķa tēla uzlabošanai.¹

Visbiežākie ceļojumu motīvi tūrismam ir baudāmas pieredzes meklējumi, izklaide, atrakcijas, hobijs, piedzīvojumi, dinamisms, un jaunas, nezināmas un neparastas lietas. Viesus izteikti pievelk atslābināta laika pavadīšana, iespēja bez stresa pavadīt un izbaudīt dažādas situācijas.

Jebkura veida tūrismu, kas parāda lauku dzīvi, mākslu, kultūru, vietējās tradīcijas, vienlaikus kā ekonomiski, tā sociāli atbalsta lokālo komūnu, veicinot tūristu un vietējo iedzīvotāju savstarpējo mijiedarbību, un tādējādi arī vēl bagātina ceļojuma pieredzi, var definēt par lauku tūrismu.

Lauku tūrisms ir tūrisma nozares veids, kas paredzēts tādiem ceļotājiem, kuri vēlas iepazīt lauku teritoriju dabisko, kultūras un etnisko potenciālu un tā specifiku. Lauku tūrisma kategorija tiek apvienota ar citiem tūrisma veidiem, piemēram, agrotūrismu un vides tūrismu.²

Apmeklējot tādas lauku darba vietas kā amatnieku studijas, fermas un mazās ražotnes, ir iespēja ne tikai iepazīt dažādu vietu kultūru, bet arī gūt ieskatu tajā, kā cilvēki lauku apvidū pelna iztiku. Šis ir lielisks veids, kā apmeklētājiem gūt iespēju aktīvāk piedalīties un iesaistīties procesā, piemēram, mēģinot izveidot amatniecības izstrādājumus pašiem savām rokām. Jebkurā šādā ekskursijā ir jāpastāv iespējai apmeklētājiem nopirkt preces tiešā ceļā no ražotāja.

¹ Marvell, A. *Tourism: The world's biggest single industry* Pieejams : <https://www.independent.co.uk/student/magazines/tourism-the-worlds-biggest-single-industry-5330650.html> [Aplūkots : 2020. gada 7. martā]

² *Rural Tourism*. Pieejams: <https://tourismnotes.com/rural-tourism/> [Aplūkots 2020. gada 12. martā]

³ Krippendorff, J. *The Holiday Makers: Understanding the Impact of Leisure and Travel* 126.-129.lpp.

Tūrismā tiek ietverta arī kulinārijas kultūra. Tūristi ceļo cauri visai pasaulei, lai izgaršotu dažādu valstu virtuves piedāvājumus un caur to veidotu atmiņā paliekošas pieredzes. Pašlaik ir vērojama liela interese par vietējām gastronomiskajām specialitātēm, kas piedāvā ceļotājiem iespēju izbaudīt vietējo ēdienu un dzērienu maltītes par parasti saprātīgām cenām augstā kvalitātē.³

Iespēja baudīt vietējo ēdienu daļai tūristu var būt pat kā galvenais ceļošanas iemesls, vienlaikus jāuzsver, ka tam ir liela nozīme jebkura tūrista ikdienas rutīnā. Pat, ja ideja par kulinārijas tūrismu ir bijusi aktuāla jau gadsimtiem, tā ir salīdzinoši maz pētīta.

Pētījumi rāda, ka kulinārijas tūristi iztērē vairāk naudas viņu izvēlētajos ceļojuma galamērķos, nekā masu tūristi. Kulinārijas tūrisma attīstība nodrošina iespējas vietējiem restorāniem, fermeriem un lopkopjiem piesaistīt ceļotājus, kas “meklē autentiskas un unikālas iespējas, kā arī vietējo ēdienu un dzērienu patērēšana pietuvina tūristu saimnieka kultūrai”. Bioloģiski sertificētām ražotnēm, kas piedāvā tradicionālus ēdienus, produktus un izstrādājumus kā suvenīrus, kā arī iespējai ieturēt maltītes vietējos restorānos ir potenciāls piesaistīt ceļotājus, kas veido ilgtspējīgu praksi, patērējot organiski audzētu vietējo labumu.⁴

1.2. Alus brūži kā tūrisma objekti

Vīna un alus tūrisms ir kulinārijas tūrisma atzarojums. Vīnam dzērienu un gastronomijas sarakstā ir prestižākas tradīcijas nekā alum, tomēr mūsdienās arī alus kvalitāte ir būtiski pieaugusi, kas ļauj iekarot aizvien nozīmīgāku vietu kulinārā tūrisma kontekstā. Alus ir ne tikai kā slāpju remdētājs, bet tas spēj arī nodrošināt kulināro baudījumu kā produkts pats par sevi, vai arī kā būtisks un nozīmīgs maltītes papildinājums, īpaši, ja tiek piedāvāts vietā, kurā var iegūt papildu informāciju par tā izgatavošanu un kultūrvēsturiskām tradīcijām.⁵

Alus dzērējus un citus tūristus bieži vien interesē iespēja apmeklēt alus darītavas un citas ar alu saistītas aktivitātes. Tāpēc alus tūrisms var tikt definēts kā “brūvētavu, alus festivālu, alus šovu apmeklēšana, kuros tiek sniegta iespēja degustēt dažādus alus un izpētīt ar alus brūvēšanu un ražošanu saistīto atribūtiķu un procesus”. Visā pasaulē alus gardēžiem ir *trends* meklēt mazās darītavas, kas dod iespēju iepazīt un izbaudīt gan pazīstamas, gan jaunas garšas. Tādējādi alus tūrisms ir augoša industrija, kā vairāk un arvien vairāk uzņēmumu piedāvā ekskursijas uz alus brūvēšanas reģioniem. Turklāt gandrīz visas valstīs ir biedrības, kas piedalās

⁴ Cohen, E., Avieli, N. *Food in tourism: Attraction and impediment. Annals of Tourism Research* 2004.g. 755–778lpp.

⁵ Barber, N., Taylor, D.C., & Deale, C.S. *Wine tourism, environmental concerns, and purchase intention. Journal of Travel & Tourism Marketing*, 2010.g. 165.lpp.

alus tūrismā; šīs asociācijas var sniegt informāciju par specialitātēm, vietām, kur atklāt jaunu alu garšas, izcelsmi utt.⁶

Vietējās alus darītavas ir viens no veidiem, kā kopienas var demonstrēt savu lokālo identitāti un piesaistīt tūristus. Neo-lokālisma kustība attīstās, un pieaug arī interese iegādāties vietējo brūvētavu produkciju, kā arī apmeklēt pašas alus ražotnes, iekļaujot tās, atpūtas braucienā. Tāda kulinārijas atrakcija kā brūvētavas lauku rajonos ne tikai piesaista potenciālo tūristu interesi, bet arī var būtiski uzlabot nodarbinātības iespējas, bet, kas ir ne mazāk svarīgi, kļūt par socializēšanās iespēju vietu kas apkalpo kā vietējos, tā reģionālos klientus. Vīna darītavu izpētē Spānijā tika noskaidrots, ka vīna darītavu pamatfunkcijas lauku apvidū ir saistītas ar to iesaistīšanās līmeni vietējā sabiedrībā, nodrošinot vietējiem darba iespējas, piesaistot iecerotāju uzmanību konkrētajai apkārtnē, ziedojot vīnus vietējām svinībām, kā arī palīdzot vietējās sabiedriskās dzīves attīstības iniciatīvā. Turklāt tika atklāts, ka konkrēti pasākumi var palielināt reģionālo izpratni par vīna darītavu (vai alus darītavu) un tūrisma vispārējiem ieguvumiem.⁷

Tātad apkopojot iepriekš rakstīto, var secināt, ka alus tūrisms ir augoša, taču maz izpētīta niša gastro tūrisma industrijā. Lai identificētu nosacījumus, kas jāņem vērā, lai pozitīvi ietekmētu vietējo zīmolu lojalitāti amatnieku alus darītavu apmeklētājiem galvenokārt lauku reģionos, īpaši Latvijā, kā arī lai izstrādātu vietējās alus ražotnes kā publiskas telpas interjera dizaina izveidi, turpmāk pētījuma fokuss tiks vērsts uz Latvijas alus darītavu izpēti vēsturiskā diskursā.⁸

1.3 Alus darītavas Latvijā vēsturiskā diskursā

Alus ir Latvijas bagātība. Latvija vienmēr ir lepojusies un lepojas ar savu nacionālo dzērienu kā ar ikdienas lietojuma un godību neatņemamu sastāvdaļu. Folklorā, jo īpaši Līgo dziesmās, alus ir cildināts un apdziedāts daudz un bieži. Alus darīšana un lietošanas kultūra ir viena no vecākajām saimnieciskās darbības nozarēm ne tikai Latvijā, bet daudzās Eiropas un pasaules valstīs. Ne tik sen katrā Latvijas sētā bija vismaz viens krietns alus darītājs. Vēstures pētījumi liecina, ka Latvijas teritorijā dzīvojošie alu pazina jau agrīnās zemkopības laikā. No Rietumeiropas hronikas par baltu apdzīvotajām zemēm varam secināt, ka ap Baltijas jūru dzīvojošās tautas alu pazina jau 9. gadsimtā. No šī tradīcijas mūsdienās ir uzplaukusi varena mazo alus darītavu kustība.⁹

⁶ Plummer, R., Telfer, D., Hashimoto, A., & Summers, R. *Beer tourism in Canada along the Waterloo-Wellington ale trail. Tourism Management*, 2005.g. 458.lpp.

⁷ Alonso, A., & O'Neill, M.A. *Wine tourism in Spain: The case of three wine regions. Tourism*, 2005.g. 405.-420.lpp.

⁸ Everett, S., & Aitchison, C. *The role of food tourism in sustaining regional identity: A case study of Cornwall, South West England. Journal of Sustainable Tourism*, 2008.g., 150.-165. lpp.

⁹ Rīgas alus kvartāls. Pieejams : <http://www.beerdistrict.lv/> [Aplūkots 2020. gada 20. martā]

Latvijas mājas alus ir kā impulss nezaudēt prasmes

Latvijā zemnieks alu mājās ir ražojis visos laikos un nav ziņu, ka jebkad būtu ieviesti kādi aizliegumi to brūvēt. Tā ir vislielākā gadsimtos veidojusies atšķirība starp Ziemeļaustrumeiropas un Viduseiropas zemēm, kurās zemniekiem alus brūvēšanu visādi ierobežoja, pat aizliedza. Latvijā mājas alus gatavošana ir, līdz pat mūsdienām saglabājusies tradīcija. Gan alus darīšana, gan tā lietošanas kultūra vienmēr ir ieņēmušas nozīmīgu vietu zemnieku sadzīvē. Alus darīšanas paņēmieni un alus ražošanai nepieciešamā inventāra saglabāšana ir veidojusies kopš zemnieku darbošanās muižu brūžos. Arī padomju gados alus darīšana mājās tika turpināta. Alus tika brūvēts ne tikai mājsaimniecību, bet arī kopsaimniecību vajadzībām. Mājas alus brūvēšanas tradīcijas tika nodotas no paaudzes paaudzē. Tas tiek turpināts arī mūsdienās.

Vēstures pētījumi liecina, ka Latvijas teritorijā dzīvojošie jau izsenis ir izpratuši apiņu un mucas lietošanas nozīmi alus darīšanā un transportēšanā. Reizē ar krustnešu invāziju aprītē parādās arī ievestais apiņotais alus mucās. Apiņu kā alus ražošanas piedevas un mucas kā inventāra lietošana demonstrē praktisko izpratni par rūgšanas procesa pabeigtību un alus saglabāšanas iespējām, kas ļauj gatavo dzērienu ne tikai izmantot tūlītējai lietošanai, bet arī saglabāt to kvalitatīvi daudz ilgākam laikam. Pēc vēsturiskiem datiem zināms, ka alus mucas zemnieku saimniecībās tiek minētas jau 1300. gadā.

Līdz Pirmajam pasaules karam

Līdz 1914. gadam muižām piederošas alus darītavas darbojušās ar mainīgiem rezultātiem, gan uz laiku pārtraucot, gan atkal atjaunojot darbību. Pēc vēstures dokumentos minēto alus darītavu uzskaites var konstatēt, ka līdz 1900. gadam darbību bija pārtraukuši kādi 120 brūži, bet, sākoties Pirmajam pasaules karam, to pārtrauca gandrīz visi alus brūži. Tiek slēgtas darītavas kā muižās, tā arī brūži pilsētās – Rīgā, Jelgavā, Daugavpilī, Liepājā, Rēzeknē, Kuldīgā. Darbu beidz un tiek slēgta arī tā laika lielākā un modernākā “Waldschlosschen” alus darītava Sarkandaugavā, tās iekārtas daļēji tiek evakuētas uz Krievijas vidieni. Pagaidām nav atrastas liecības par brūžu darbību kara, revolūcijas un juku laikos Latvijā. Tomēr pastāv diezgan liela varbūtība, ka vismaz pirmajos kara gados un arī kara neskartajās teritorijās vēl varēja darboties atsevišķas vācbaltiešiem piederošas alus darītavas Rīgā, Kuldīgā, Liepājā un arī dažās muižās. Tāpat iespējams, ka brūži darbojās arī tagadējā Latgales novadā.

Alus ražošana Latvijas brīvvalstī

Nodibinoties Latvijas brīvvalstij un muižu zemju reformas rezultātā, daudzas muižu alus darītavas tiek pārdotas. Tās nopērk vietējie uzņēmēji. Daudzviet, sevišķi pilsētās, brūži paliek iepriekšējo īpašnieku vai arī viņu mantinieku rokās. Kā, piemēram, Rīgā, Liepājā, Daugavpilī,

Rēzeknē, Bauskā, Kuldīgā, Kokmuižā, Drustos un citur. Pirmā pasaules kara gados savas ražošanas spējas saglabāja vismaz piecas alus darītavas Rīgā (Iļģuciema, Tanheizera, Mencendorfa, Livonijas un Stricka), Dollingera brūzis Liepājā, A. Dīriha alus darītava Ventspilī, Bauskā, Kuldīgā, Kokmuižā un Gatartā, un tās pēc kara drīz vien atsāka ražošanu. Būtiski ir atzīmēt, ka lai arī sākoties Pirmajam pasaules karam, dažas no alus darītavām, piemēram iepriekš minētās “Waldschlosschen” tiek likvidētas, to iekārtas demontētas un evakuētas uz Krievijas vidieni, 1937. gadā, kad to nopērk “Aldaris”, uzņēmums atkal atsāk savu darbību.

Cariskās Krievijas laikā redzamākās un jaunākās 19. gadsimta otrajā pusē celtās alus darītavas Latvijas teritorijā strādāja lielajam cariskās Krievijas tirgum, bet pēc brīvvalsts nodibināšanas alus tirgus strauji samazinājās un darbību sākušie muižu un pilsētu alus brūži kļuva par pietiekami sīviem savstarpējiem konkurentiem. Nodibinoties Latvijas brīvvalstij kā arī muižu zemju reformas rezultātā, daudzas muižu alus darītavas nopērk vietējie uzņēmēji. Vietējo uzņēmēju interesi saista Cēsu pilsmuižas, Naukšēnu, Vecgulbenes, Vandzenes, Aizputes, Alūksnes u. c. muižu brūži. Dažviet darbu turpina iepriekšējie muižu brūžu nomnieki, visticamāk tās izpērkot, piemēram, Lubānā. Lielākās alus darītavas Rīgā paliek vācbaltiešu īpašumā. Vācbaltieši savā īpašumā saglabā brūžus Liepājā (A. Dollingers un mantinieki), Bauskā (T. Lodings un mantinieki), Kuldīgā (K. Zake un mantinieki), Kocēnos (nomā brāļi Švarci) un Gatartā (Zīversa dzimtas pārstāvji līdz repatriācijai), kā arī citviet. Latvijas brīvvalsts sākumā darbu sāk 56 alus darītavas, bet darbu pārtrauc 21 alus darītava. Latvijas Konversācijas vārdnīcā varam lasīt, ka 1936. gadā Latvijā darbojušās 30 alus darītavas. Bet ir šaubas, ka šis skaitlis atbilst faktiskajam stāvoklim. Varsecināt, ka Latvijas brīvvalsts sākumperiodā darbojušās 56 alus darītavas. Krīzes gados un vēlāk darbu pārtrauc 21 alus darītava un agrīno padomju laiku sagaida 35 strādājošas alus darītavas.

Agrīnais padomju laiks

Saskaņā ar PSRS un Vācijas 1939. gada līguma ietvaros notikušo Vācijas pilsoņu un vācbaltiešu repatriāciju 1940. gadā tiek slēgtas Kokmuižas un Gatartas alus darītavas. 1940. gada septembrī nacionalizētā uzņēmuma “Aldaris” vadības uzdevumā J. Spilva apkopo ziņas par LPSR pašreiz darbojošos alus darītavu ražotspējām, ietverot savā pārskatā 20 nozīmīgākās alus darītavas. Agrīnais padomju laiks sākas ar vietējo uzņēmumu nacionalizāciju. Nacionalizācijai tiek pakļautas 15 alus darītavas, bet darbību beidz 19 alus darītavas, kopā ar vācbaltiešu repatriāciju slēgto 21. Tas arī atbilst tam darītavu skaitam, kuras turpina darbību pēc Otrā pasaules kara. Agrīnajā padomju laikā pēc nacionalizācijas Latvijā turpināja darboties 16 alus darītavas.

Padomju periods līdz 1991. gadam

1945. gadā tiek likvidēta Tanheizera alus darītava Pārdaugavā. Pēc kara darbību turpina 16 alus darītavas, no kurām līdz 1980. gadam izdzīvo puse. Piecdesmitajos gados tiek likvidētas Lubānas, Madonas, Vandzenes, Aizputes, Bauskas alus darītava, 1965. gadā darbu pārtrauc Rēzeknē, jo ražotni pievieno Daugavpils darītavai, bet 1980. gadā alus darīšanu izbeidz Naukšēnos, pievieno Cēsu alus darītavai 1968. gadā. Septiņdesmito gadu vidū tiek veidotas alus ražošanas apvienības: “Rīga” – apvienojot Rīgas alus darītavu un Rīgas augļu un ogu vīna fabriku, “Aldaris” – pievienojot “Aldarim” “Iļģuciemu” un “Vārpu”, “Cēsu alus” – pievienojot Gulbenes alus darītavu ar agrāk pievienoto Naukšēnu cehu un Latgales – ar Daugavpils un Rēzeknes alus darītavām. 1985. gadā darbu sāk jaunā apvienības “Aldaris” rūpnīca un tiek slēgtas alus darītavas “Iļģuciems” un “Vārpa”.

1988. gadā, veidojoties agrorūpnieciskajam kompleksam, ražošanas apvienības sadalās. Darbu kā pastāvīgi uzņēmumi atsāk Gulbenes, “Vārpas” un Iļģuciema rūpnīcas. Padomju gados līdzās valsts uzņēmumiem attīstās kopsaimniecību pārstrādes cehi. Pirmā alus ražošanu 1958. gadā uzsāk kopsaimniecība “Lāčplēsis”, 1969. gadā pievienojas alus cehi “Abula” un “Pāle”. Uz rūpnieciskiem pamatiem tiek būvētas kopsaimniecību alus darītavas Bauskā, Tērvetē, Pāvilostā un Jaunpiebalgā. Kopsaimniecībās ražo arī mājas tipa alu. Tāds top Krāslavā, Ezerciemā, Ādažos, Valgundē un citur. Pēc kopsaimniecību īpašumu pārdales (paju sabiedrību veidošanās) tās kļūst par paju turētāju īpašumiem vai arī tiek likvidētas.

Pēc neatkarības atgūšanas

Pirms valstiskās neatkarības atgūšanas Latvijā darbojas astoņas valsts sektora un astoņas kopsaimniecību alus darītavas.

Atgūstot valstisko neatkarību, valsts alus darītavas sāk privatizāciju. Vienlaikus sākās arī jaunu privāto rūpnīcu celtniecība. Pirmās top Užavā un “Sandriko un Co” (kopš 1998. gada “Brūveris”) Rīgā. Nodibinās a/s “Aldaris”, iesaistot ārvalstu investorus, iesākas tās privatizācijas process. A/s “Aldaris” modernizācija kļūst par izaicinājumu citiem vietējiem alus ražotājiem. 1999. gadā alus ražošanu uzsāk “Lido” alus darītava. Tajā pašā laikā par a/s “Cēsu alus” vadošo akcionāru kļūst ārvalstu stratēģiskais investors. Drīz vien top jauna alus ražotne Cēsīs un alus ražošana uz to pārceļas jau 2001. gadā. 2000. gadā Liepājā uzceļ jauno Līvu alus darītavu. 2004. – 2009. gadā krīzi piedzīvo vairākas alus darītavas. Darbu pārtrauc a/s “Vārpa”, “Kimmels Rīga”, Gulbenes alus darītava. Pamatražošanu likvidē “Lāčplēša” vēsturiskajā alus darītavā, pārceļot to uz “Līvu alu” Liepājā. Darbu atjauno Lodiņa alus darītava Bauskā, bet ekonomisku iemeslu dēļ pēc nepilna gada to pārtrauc. Likvidējas vēsturiskā Liepājas alus darītava. Darbu pārtrauc, bet 2013. gadā atjauno jaunā Latgales alus darītava Daugavpilī.

Iezīmējas jauns attīstības virziens

Ārvalstu lielražotāji, kuri iegādājušies uzņēmumus, turpina ražošanas procesu optimizāciju. Lāčplēša un Līvu alus zīmolu un a/s "Aldaris" galveno produktu ražošana tiek izvietota kaimiņvalstīs Lietuvā un Igaunijā. 2004. gadā ražošana tiek atjaunota jaunuzceltā darītavā Rēzeknē. Jaunu attīstības virzienu sācis "Latgales alus" Daugavpilī. Nopietnu modernizācijas un attīstības ceļu turpina a/s "Tērvete AL". Ar skatu nākotnē attīstības procesus sākuši mikrobrūži. Vispirms nemainīgi regulārus ieguldījumus attīstībā veic "Valmiermuižas alus", turpina arī SIA "Abula", jaunas ražošanas iespējas apgūst "Malduguns" Raunā un uz jauna izaugsmes ceļa atrodas SIA "Zlauks-Labietis" Ādažos. Vienlaikus var konstatēt, ka vietējo alus darītavu pastāvēšanai un pilnvērtīgi ilgtspējīgai darbības attīstībai pastāv nopietns apdraudējums, jo alus imports Latvijā ir ieguvis gandrīz vai vadošo lomu.

Kā pozitīvu tendenci var minēt faktu, ka 21.gs. ir vērojama mazo un mikrobrūžu nostiprināšanās Latvijas tirgū. Ne tikai Rīgā vien, bet arī citviet Latvijā: Valmiermuižā, Madonā, Saldū, Skrundā, Lizumā, Raunā, Raiskumā, Pļaviņās, Preiļos, Daugavpilī, Jelgavā... Alkoholisko dzērienu mazo darītavu skaits Latvijā aug kopš 2010. gada marta, kad tika atvieglota licenču saņemšana; un to skaits ir palielinājies vairāk nekā astoņas reizes. Piemēram, divu gadu laikā vien šajā periodā alus ražošanai pievienojušies 12 mikrobrūži.

Jāatzīmē būtisks fakts, ka mazās alus darītavas tiek definētas kā juridiski un saimnieciski no citām alus darītavām neatkarīgas ražotnes, kuras drīkst izmantot tikai savas telpas. Apjoma ierobežojums ir pieci milj. litru gadā, tām tiek izsniegta speciāla atļauja noliktavas turētāja darbībai, un tās saņem VID izsniegtu sertifikātu, kas apliecina mazās alus darītavas statusu. Šajā jomā likumi kļuva pielaidīgāka mazliet ātrāk – jau 2006. gada 1. janvārī. Ir vērojama izaugsme – no 13 reģistrētām ražotnēm 2006. gadā līdz 50 ražotnēm šogad. Tomēr tapušā alus daudzums mazajās ražotnēs ir sarucis, lai arī, salīdzinot ar kopējo Latvijā saražoto alus daudzumu, var teikt, ka ir vērojama izaugsme. Mazajās ražotnēs tapušā alus īpatsvars kopējā apjomā lēni un vienmērīgi pieaug.

Tātad, var secināt, ka alus darītavas ir neatņemama Latvijas kultūrvides un saimnieciskās darbībastradīcija, kuras nozīme laika gaitā nav mazinājusies, bet pēdējos gados ir vērojama tieši mazo, tai skaitā vēsturisko ražotņu atdzimšana jaunā kvalitātē. Bakalaura

darbā interjera dizaina projekta izstrādei tika izvēlēta - viena no pieredzes bagātākajām ražotnēm Latvijā - Vecgulbenes alus darītava.¹⁰

1.4 Vecgulbenes alus darītava

Vecgulbenes alus darītavas būvniecība uzsākta 1811. gadā. Vecgulbenes muižā darbojusies S.Volfa alus darītava “Alt-Schwanenburg Bierbrauerei”, kura pārtraukusi savu darbību, sākoties Pirmajam pasaules karam. Kara un pārmaiņu laikiem beidzoties, nu jau Latvijas brīvvalsts laikā, kad cilvēki atgriezušies pie ierastā dzīves ritma, 1922. gadā alus darītava savu darbību atjaunojusi. No 1923. gada tā darbojusies kā akciju sabiedrība “Vecgulbenes alus darītava”. Tajā tika gatavots iesals, paralēli darbojās arī spirta brūzis. Ražošanā tika nodarbināti 14 darbinieku, 2 kravas automašīnas un 4 zirga pajūgi. Alu pildīja mucās un 0,5 l pudelēs, realizējot apkārtējos krogos un veikalos.

1939. gadā Vecgulbenes alus darītava ieņēma 13.vietu pēc saražotā alus Latvijā. 1940. gads nāca ar pārmaiņām – alus darītavu pārņēma alus trests Rīgā. Otrā pasaules kara laikā brūzis darbību nepārtrauca, vienīgi mainījās vadība. Kara beigās stipri cietušas ražošanas telpas un jumti. 1946.gadā tika atsākta alus vārīšana. Visi darbi tika veikti ar rokām.

Piecdesmito gadu vidū alus darītava bija kļuvusi par stabilu uzņēmumu. 1958. gadā LPSR Tautas saimniecības padome nolēma apvienot Gulbenes un Alūksnes alus rūpnīcas – tika izveidota Vidzemes alus rūpnīca. 20.gs. 60.–70. gados palielinājās ražošanas apjomi un sortiments. 1975. gadā Vidzemes alus rūpnīcu pievienoja apvienībai “Cēsu alus”. Gulbenes rūpnīca darbojas kā atsevišķs cehs ar pilnu ražošanas procesu. Tika ieviestas jaunas tehnoloģijas, strādājošo skaits jau sasniedzis 100 darbiniekus. 1991. gadā alus darītava tika privatizēta – atgūstot savu “Vecgulbenes alus darītavas” vārdu.

Padomju varas gados produkcija pārsvarā saražota vairāk nekā plānots, piemēram, 20.gs. 50-to gadu beigās – limonādes ražošanā ceturksņa uzdevums veikts par 115% 10 dienas pirms termiņa. Bijušas gan arī dažādas nedienas – kāds “pārāk dziļi ielūkojies pudelē”, tehnika novecojusi un neatbilst toreizējām tehniskajām prasībām, nepiemēroti apstākļi alus uzglabāšanai, pārdošanai – uzglabāts siltās telpās, sarūdzis. Salīdzinot ar Alūksnes vai Cēsu alu, neesot tik garšīgs, taču tas atkarīgs no ūdens kvalitātes.

20.gs. 60-to gadu sākumā Vidzemes alus rūpnīcas Gulbenes un Alūksnes cehi sacentās sociālistiskajā sacensībā. Tika ieviesta jauna tehnika, uzlabotas tehnoloģijas – moderna saldēšanas iekārta, izremontēti cehi un veikta cita veida rekonstrukcija. Plānoja uzsākt aveņu

¹⁰ Tomsons, K. *Alus ražošana Latvijā gadu simtu griežos. Viss par alus darīšanas vēsturi*. Pieejams:<https://laukos.la.lv/alus-razosana-latvija-gadu-simtu-griezos> [Aplūkots 2020. gada 13.janvāris]

un brūkleņu limonādes (no sulām), atspirdzinošas limonādes “Krēms - soda” ražošanu. Tika ražots Veselības dzēriens, Rīgas un Maskavas alus.

70-tajos gados liela uzmanība pievērsta kvalitātes un meistarības jautājumam – kā kāpināt darba ražīgumu, celt profesionālo meistarību, sagatavot kvalificētus kadrus. 70-to gadu vidū bijuši sarežģīti apstākļi, jo pēdējos gados notikusi celtniecība, lai uzlabotu darba apstākļus. Tāpat bija jāapgūst jaunas iemaņas, lai strādātu ar automātiskās līnijas aparātiem.

1977. gadā rekonstrukcija jau notikusi, jauda palielinājusies vairākkārt. Taču bijuši iebildumi par alus kvalitāti. Ūdens saturējis dzelzi – bijis ciets – un tas savukārt ietekmējis alus kvalitāti.

Vēl līdz mūsu dienām saglabājušās trīs artēziskās akas.

Ziedu laikos – ap 1982. gadu – brūzī strādājuši ap 100 strādnieku.

1987. gadā pārtraukta alus ražošana – notika telpu remonts un rekonstrukcija. Valsts Standarta komitejas komisija atzinusi, ka šajā rūp nīcā nav iespējams ražot labas kvalitātes alu. Plānots ražot bezalkoholiskos dzērienus – “Veselība”, “Rīgas iesals”, vārīt limonāžu kupāžu – maisījumu.

Kad rekonstrukcija pabeigta, notika sešu dažādu bezalkoholisko dzērienu izlaide – dzēriens “Citrons”, “Tarhūns”, “Pienenīte”, “Limonāde”, “Rīgas iesala dzēriens”. Nākotnē plānots ražot 15 šķirņu bezalkoholiskos dzērienus. Firmas veikalā “Vidzeme” – preces realizēšanai – veikalā jābūt 10 šķirņu dzērieniem, ne vecākiem par 3 dienām, lai arī uz vietas varētu padzerties. Lai pilnībā izmantotu enerģijas jaudas, jāstrādā divās maiņās.

1990. gadā cehā “Vidzeme” ražoja arī vistas gaļas konservus puslitra burciņās, izmantojot “Dūnu” fermas putnus.

Kad pierima alkohola apkaršanas kampaņa, ap 1990. gadu sāka ražot izlejamo alu, jo iekārtas bija saglabājušās.

Gulbenes alus darītavu slēdza 2009. gadā sakarā ar smago finansiālo situāciju valstī. Darītavas darbinieki un citi, kas redzējuši to ziedu laikos, uzsver, ka tās tagadējais paskats ir ļoti skumjš un nereprezentē brūzi tādu, kāds tas reiz bijis. Pastāv idejas, ka to izpostījusi kāda nevēlama apvienība, jo tas šobrīd izskatās ļoti izdemolēts. Reiz tas bijis Gulbenes ražotnes viens no epicentriem, kas Vidzemē guvis lielu atzinumu. Tomēr ražotnes ēka ir izpētāma un pamatkonstrukcijas, kā arī telpiskais apjoms fiksējams, kas sniedz iespēju bakalaura darba ietvaros, balstoties uz vēsturisko ražotnes izpēti, izstrādāt interjera dizaina piedāvājumu – vīziju par iespējamo ražotnes kā publiskas telpas, kas varētu kļūt par kulinārijas tūrisma gala mērķi, risinājumu.¹¹

¹¹ *Zudušās industrijas. Gulbenes alus darītava*. Pieejams : gulbenesbiblioteka.lv/lv/novads/digitalas-izstades/zudasas-industrijas-gulbenes-alus-daritava [Aplūkots 2019. gada 28. decemb]

2. ALUS DARĪTAVAS IZVEIDES PRINCIPI

2.1 Vispārēji interjera dizaina izveides pamatprincipi

Augstākās klases dizains apvieno funkcionalitāti un estētiku. Tas attiecas gan uz vispārīgo celtnes uzbūvi, gan tās detaļām. Lai iegūtu labāko rezultātu nepieciešams pielietot inovatīvas idejas ēkas identitātes radīšanai caur reāliem, stratēģiskiem dizaina risinājumiem – no telpas plānošanas līdz tās stila izveidei.

Dekoratīvie elementi, interjers un grafiskais dizains savijas kopā ar arhitektūru, papildinot un uzlabojot ēkas kopējo tēlu. Izpētot ēkā pastāvošo ikdienu, tās darba plūsmu, klimatu un organizatoriskās nepieciešamības, fizisko plānojumu nepieciešams pielāgot celtnē mītošajiem cilvēkiem, to aktivitātēm un vajadzībām.¹²

Arhitektu, industriālo un grafisko dizaineru uzdevums ir vadīt projektus no sākotnējās fāzes līdz to pilnīgai izpildei. Kopā kā komanda, viņi strādā pie dažāda veida uzdevumiem no sarežģītu darba telpu un ēku dizaina izstrādāšanas – kur celtnes tiek radītas sākot ar to interjera dizainu un pēc tam izveidojot ēkas kopējo plānu – līdz rūpīgi pārdomātām konsultācijām, procesu organizēšanai un interjera dizainam, iekļaujot armatūru un praktiskākās pieejas atrašanu telpas iekārtošanai.¹³

Viena no interjera dizaina galvenajām panākumu atslēgām ir interjera elementu, materiālu un mēbeļu izvēle. Tas ir ne tikai viens no galvenajiem darba aspektiem, bet var būt arī visvairāk atalgojošais. Pat, ja katram projektam būs savī specifiskie apsvērumi, ir vesela virkne vispārēju kritēriju, ko dizaineri izmanto kā palīg līdzekli izvēles procesā. Šie kritēriji aptver nolūkus, kas pielāgo izvēli tiešā vai netiešā formātā lietotāju funkcionālajām vajadzībām. Vēl ietverti ir cilvēciskie faktori, kas attiecas uz emocionālajiem aspektiem, atrodoties konkrētās telpās. Kā arī, liela nozīme ir arī ir estētiskajiem kritērijiem, kas atsaucas uz materiālu ietekmi, lai saslēgtos ar dažādiem cilvēka sajūtu līmeņiem. Dizaina / funkciju kritēriji, kas atsaucas uz materiāla izvēles praktiskajiem aspektiem, vadoties pēc dažādiem parametriem, arī ir atslēga. Citi faktori ietver budžeta iespējas, vienmēr svarīgo ilgstspējību un vides kritērijus. Un noslēgumā tiek īsumā izpētīta interjera mēbeļu un elementu būtība un raksturs.¹⁴

Citējot angļu rakstnieka un diplomāta Henrija Vūtona labi zināmo frāzi no viņa 1624. gadā sarakstītās grāmatas “Arhitektūras elementi”, ka “labas ēkas celtniecību izvērtē pēc ir trīs nosacījumiem: noturības, izejmateriāliem un baudas”. Šī frāze arī var sniegt kādu ieskatu, kad tiek apsvērta materiālo elementu izvēle interjerā. Noturība attiecas uz piemērotību, izturību un

¹² Clive, E. *Interior design : Critical introduction* 2010. g. 19.lpp.

¹³ *Interior Design Principles And Elements That Make A Beautiful House*. Pieejams : <https://www.impressiveinteriordesign.com/interior-design-principles-elements/> [Aplūkots 2020. gada 16. martā]

¹⁴ Clive, E. *Interior design : Critical introduction* 2010. g. 28.lpp

materiāla funkciju noteiktās lokācijās. Izejmateriāli atbild par lietderību materiāla pielietojumā, kontekstu un nolūku. Treškārt, bauda tika sākotnēji attiecināta uz proporciju un kārtības izjūtu, taču tagad tā atsaucas arī uz estētisko un izjūtu novērtējumu par materiāliem un to izmantojumu, t.i. kā to fiziskās īpašības spēj ietekmēt sajūtu telpā un sniedz fiziski taustāmu pieredzi un asociatīvus savienojumus. Mūsdienās, mēs pievienojam vēl ceturto dimensiju – ilgtspēju.¹⁵

Nav konkrētu atlases metožu, ko var mehāniski piemērot materiālu izvēlei, taču procesu būtībā var iedalīt četrās metodēs, no kurām lielāko daļu parasti apvieno vienā vai otrā formā. Pirmā ir iedvesma, kas ir atkarīga no nejaušas un konkrētas meklēšanas, skicēšanas vai prātošanas, līdz kaut kas šķiet pareizs un atbilst kritērijiem. Kā nākamā ir ideja par izveles veikšanu pēc salīdzinājuma metodes. Šajā variantā tiek aplūkoti eksistējoši materiālu risinājumi līdzīgās situācijās un tos atkārtoti, īpaši neņemot vērā dziļākās nozīmes, kas saistītas ar veikto izvēli. Sarežģītākas ir analīzes un sintēzes pieejas.¹⁶

2.2. Veiksmīgas brūvētavas dizaina principi

Vispārējo mērķu un zonu sadalījuma karte

Alus darītavas un spirta rūpnīcas ir būvētas Amerikas Savienotajās Valstīs kopš tās dibināšanas, kā rezultātā šiem uzņēmumiem ir noteikti kopīgi regulatīvie standarti un noteikumi. Tomēr dažādu kodu prasību piemērojamība var atšķirties atkarībā no tā, vai uz vietas ir alus, alus darītavas fiziskā izvietojuma un ražošanas materiālu glabāšanas veida.

Brūvētavu dizainā parasti pamīšus izmanto vides dizaina, izstāžu dizaina un telpiskā dizaina elementus. Tiek ironizēts, ka galvenais brūvētavas dizaina izveidē ir izvēlēties, kādu koku izvēlēties sienu apdarei un cik spīdīgas taisīt betona sienas. Taču, ieskatoties dziļāk visā izveides procesā, var secināt, ka daudzo virspusējo līdzību vidū ir dizaina iezīmes, kas, sākumā, iespējams, nemaz nepamanītas, ir kā papildinājums, kas sekmē katras alus darītavas individuālās auras, ritma iegūšanu un atspoguļo tur esošo sabiedrību.¹⁷

Ir dažādi paņēmieni, kā ir iespējams padarīt alus darītavu vēl patīkamāku, lai raisītu cilvēkos aicinājuma sajūtu. Telpu un zonu norādes, kā arī pārdomāts telpiskais dizains sekmē labāku klientu apkalpošanu un rada prātā paliekošu labu iespaidu, kas veicina apmeklētāju atgriešanos.

¹⁵ Wotton, H. *The Elements of Architecture* 1624.g. .lpp.

¹⁶ Clive, E. *Interior design : Critical introduction* 2010. g. 215.lpp.

¹⁷ Klassen, K. Room with a brew: How interior design makes (or breaks) the brewery
Pieejams : <https://www.vancourier.com/living/room-with-a-brew-how-interior-design-makes-or-breaks-the-brewery-1.2288512> [Aplūkots : 2020. gada 3.maijā]

Šos paņēmienus var ieviest vai nu pa nelieliem apjomiem jau esošā vidē, vai arī veidojot objektu no nulles. Tie der jebkura izmēra brūvētavai un sekmēs veiksmīgu tālāko darbību. Akcents visā tiek likts tieši uz alus darītavu publiski vērsto pusī — *taproom*, degustācijas telpu, restorānu, tirdzniecības zonu, kases leti u.c.

Veidojot brūvētavu, vispirms ir jāsaprot, kā apmeklētāju plūsma virzīsies cauri telpām. Kā piemērs: minimālistiskam, industriālam uzstādījumam ar uzsvāru uz raudzēšanas iekārtām būs citādāka rakstura plūsma, nekā ērta iekārtojuma bārs, kas aicina barveidā sapulcēties ar mērķi iedzert vairākas glāzes vakara gaitā.

Labākais veids, kā uzsākt brūvētavas izgatavošanas vai uzlabošanas procesu, ir savu stratēģisko biznesa mērķu saraksts un A-Z skats uz savu *taproom* (iespējams, ka vairākas no tām jau ir izstrādātas plānošanas posmā). Ir vairāki nozīmīgi jautājumi, kas vispirms jāuzdod, plānojot brūvētavas izveidi :

- Kāda ir vispārējā koncepcija?
- Kas klientiem būtu jāredz, kad viņi ierodas?
- Ko viņiem darīt?
- Cik ilgi tiem jāpaliek, un cik daudz laika (un naudas) tiem jātērē?
- Cik daudz dažādu platību vai “zonu” ierīkot?

Mērķis ir sadalīt telpu konkrētās zonās un noteikt, kam būtu jānotiek katrā no tām. Tādējādi tiek sekmēta gan spēja orientēties telpās, gan veiksmīgi sadalīta / virzīta apmeklētāju plūsma cauri tām, gan uzturēta kopējā projekta dinamika.

Kā bieži sastopamus telpu zonu piemērus var minēt: galvenā ieeja/foajē/viesu sagaidīšanas punkts /sēdvietas (2vietīgas /4vietīgas/ komunālās) /bārs /sēžamkabīnes /atpūtas telpas/privāta ballīšu telpa/*merch & take out zona/iekšpagalms/growler uzpildes stacija/pareiza, pieejama alus darītavas zona (ekskursijām).*

Pēc tam katrai no šīm telpām tiek noteiktas konkrētas iezīmes un papildinājumi. Parasti tas notiek *mockup* un prototipu veidā, lai iegūtu priekšstatu par to, kādi ir konkrētie objekti, kādi tie var izskatīties un kādas sajūtas rast. Tas ir svarīgi arī, lai apkopotu ražošanas aprēķinus. Daži piemēri var būt: sienu gleznojumi/pielāgota stila zīmes/norādes/lieli atmosfēras elementi/zīmola spēles un citas sabiedriskas aktivitātes.¹⁸

Ļoti svarīgi ir nodrošināt efektīvu un drošu alus darītavu telpu. Alus darītava pati par sevi ir tirdzniecības telpas stūrakmens, un tā ir jāizvieto tā, lai materiāli nāktu vienā virzienā un

¹⁸ Jason, M. *Tasting room tips: Build, run and brand your brewery showcase* Pieejams: <https://www.craftbrewingbusiness.com/business-marketing/tasting-room-tips-build-run-brand-brewery-showcase/> [Aplūkots: 2020.gada 4.aprīlis]

alus izietu otru ceļu. Pareiza materiālu plūsma ļauj ietaupīt efektivitāti un izmaksas, tāpēc rūpīga iekšējo izmēru noteikšana alus ražošanas iekārtas struktūrā nodrošinās tās efektīvu darbību. Turklāt alus darītavu aprīkojumam ir būtiskas augstuma un platuma problēmas, kas jārisina jau pašā projektēšanas procesa sākumā. Brūvētavām un pagrabu teritorijās griestu augstums no 3,50m līdz 5,00m ir standarts mazākām sistēmām no 5 līdz 10 mucām.¹⁹

2.3 Zīmju un koncepta izstrāde

Pēc zonu kartes izstrādes nākamais solis ir izplānot, kā visveiksmīgāk izmantot telpu, lai palīdzētu apmeklētājiem uztvert un “nolasīt” konkrētās brūvētavas zīmola vēstījumu. Katrai no telpām tiek fiksētas raksturīgās iezīmes un to atvasinājumi. Šeit būtu jāņem vērā konkrētās telpas esošās konstrukciju un arhitektūras detaļas, kuras var fiksēt gan veicot uzmērījumus, gan fotografējot. Fotofiksācijās iespējams atklāt ne tikai konstrukciju formu, logu durvju izvietojumu, bet arī gaismēnu spēli un skatu punktus dažādos leņķos, lai iegūtu priekšstatu par to, kādi ir konkrētie objekti, kādi tie var izskatīties un kādas sajūtas rast. Ir svarīgi visu iegūto informāciju apkopot, detalizēti un kopumā izvērtēt, lai nonāktu pie iespējami labākā projekta risinājuma., izstrādājot variantus, modelējot situācijas un procesu norisi plānotajā telpā.

Nenoliedzami, nozīmīgu lomu var spēlēt sienu gleznojumi/pielāgotas stila zīmes/norādes/lieli noskaņu radoši/zīmolu raksturojoši un demonstrējoši elementi, kā arī cita publiski uzrunājoša telpas atribūtika.

Svarīgi paturēt prātā, ka dizaina risinājumam gan kopumā, gan detaļās būtu jāsniedz atbildes uz jautājumu, kāpēc tieši tāds ir izvēlēts:

- kā tiek nodots izvēlētajā zīmola vēstījums?
- Kādi materiāli, tehniskās iespējas tiek izmantotas?
- Ar kādu budžetu tiek strādāts?

Pirms projekta realizācijas veiksmīga rezultāta sasniegšanai, visiem iesaistītajiem speciālistiem-radošajiem partneriem jāveic saskaņota sadarbība jau projekta izstrādes laikā. Jebkurā gadījumā ir jāaprunājas ar dažādiem ražošanas un/vai ražošanas partneriem, lai noteiktu izmaksu un laika grafiku, lai visu izgatavotu un instalētu.²⁰

¹⁹ *Environmental design : Turning your brewery into an immersive brand experience.* Pieejams : <https://craftbeerbrandingguide.com/environmental-design-turning-brewery-immersive-brand-experience/?fbclid=IwAR1pV2BldUHAiV4mIKMIDLN8Oocijgwb828mdlpsqUxBUO4GfT83K-h4M-U> [Aplūkots : 2020. gada 4. aprīlis]

²⁰ *Special Brewery Design Issues.* Pieejams : <https://www.theaiatrust.com/special-brewery-design-issues/> [Aplūkots 2020. gada 6. aprīlis]

2.4 Dabīgi materiāli alus darītavas interjerā

Visbiežāk amatnieku alus darītavu interjers gūst savu atbilstošo auru un noskaņu tieši ar dabīgo materiālu klātbūtni tajā. Autore uzskata, ka to iekļaušana un izmantošana padara projektējamo objekta interjeru veismīgāku un pievilcīgāku, kā arī rūpējas par to, ka netiek kaitēts dabai.

Izpratne par vidi ir pieaugusi visos mūsu dzīves aspektos, un interjera dizains nav izņēmums. Gan dizaineri, gan māju īpašnieki ir ievērojuši videi draudzīgo tendenci, un dažu pēdējo gadu laikā interjera dizainā ir dominējuši tieši dabiskie materiāli. Šie materiāli ir labi gan videi, gan arī to patērētājiem pašiem. Tie sniedz jebkuram interjeram siltu un omulīgu sajūtu, kā arī savu ļoti daudzpusīgo labumu sarakstu.

1. Vienmēr aktuāls risinājums

Ir iemesls, kāpēc dabas materiāli nekad nezaudē savu aktualitāti. Tie ir apbrīnojami neitrāli un uzreiz dod greznības un stila sajūtu jebkurai telpai. Koksne, marmors, māls, terakota un pat betons viss ir tādā krāsā, kas iederēsies praktiski jebkurā krāsu gammā, kura tiek radīta un uzlabota. Interjera dizaineri iekļauj šo jauno vides klātbūtni, un visur parādās zaļi, dabai draudzīgi materiāli. Neskaitot tradicionālos, ir izveidoti daudz jaunu materiālu, kas izskatās lieliski un kam ir uzlabotas īpašības. Vislabākais ir tas, ka dabiskie materiāli izskatās apbrīnojami gan lietoti pa vienam, gan kombinējot vairākus kopā. Tā kā tie vienmēr ir aktuāli, tie arī piešķir telpai beztermiņa eleganci.

2. Tā ir veselību saudzējoša iespēja

Laikmetā, kad progress ne vienmēr ir labvēlīgs, cilvēce dara visu iespējamo savas veselības labā. Centieni lielākoties ir vērsti uz diētu un vingrojumiem. Tomēr materiāli, ar kuriem atrodas kopā, var arī būtiski ietekmēt veselību. Vēl ne tik sen mājas celtniecība bija saistīta ar diezgan kaitīgām darbībām, piemēram, azbesta vai svina izmantošanu. Ar to vairs nenākas sastapties, bet ļoti daudz mākslīgo materiālu joprojām ir potenciāli bīstami veselībai. Dabiskie materiāli šajā ziņā ir labākais un drošākais variants. Un nav runa tikai par kancerogēnu trūkumu. Pētījumi liecina, ka dabas materiāli labvēlīgi ietekmē arī mūsu garīgo veselību.

3. Tie ir ekoloģiski

Dabiskie materiāli pēc savas būtības ir videi draudzīgāki nekā to mākslīgie atdarinājumi. Ja tiek pirkti vietēji ražotie materiālus vai, vēl labāk, atkārtot izmantoti reģenerētus vai pārstrādāti materiāli un priekšmeti, tad tiek veiktas planētai vēlamākās izvēles. Pietam reģenerēti vai pārstrādāti materiāli ir budžetam labvēlīgi. Bieži vien ir iespējams iegūt objektus vai materiālus par apbrīnojami zemām cenām. Ir jāprot tos pareizā vietā un jāizmanto

iztēle, lai izdomātu, kā pielietot savu atradumu. Vairumā gadījumu tiek iegūta augstāka kvalitāte par salīdzinoši zemu cenu.

4. Tie ir ilgtspējīgi

Tas ir iemesls, kāpēc dabas materiāli dažkārt tiek tirgoti par augstāku cenu – to kvalitāte ir daudz labāka. Tas nozīmē paaugstinātu ilgmūžību. Pat tad, kad ar laiku (parasti pēc daudziem gadiem) tie sāk izrādīt kādas nodiluma un plīsuma pazīmes, tie izskatās daudz labāk nekā mākslīgie materiāli. Nolietotais izskats parasti tiek pārvērsts no defekta efektā, kas vienkārši padara materiālu pievilcīgāku, nevis nodrīskātu. Protams, tas nenozīmē, ka vajadzētu atteikties no kārtīgas aprūpes.

5. Tie iederas jebkurā interjerā

Lai arī kāds būtu konkrētā interjera dizaina stils, dabisks materiāls iestrādāts izskatīsies satriecoši. Ja ir vēlme pēc gluda, mūsdienīga izskata, tad betons un metāls būs īstā izvēle. Lai panāktu raupjāku un autentiskāku interjeru, tad līdzēt var koka un terakotas klātbūtne. Minimālistiskam un mierīgam stilam var pievienot bambusu un audeklu. Dabīgie materiāli ir skaists akcents, un tie atdzīvina neitrālo krāsu paleti. Un tie vienmēr ir kaut nedaudz unikāli, dodot mājai izteiktāku raksturu, bez lieka pārspīlējuma. Vēl jāpievieno nedaudz zaļumu un interjers būs veiksmīgs.

Dabīgo materiālu tendence noteikti uzvirto jaunā laikmeta māju dizainā. Tas parāda, ka cilvēki var būt atbildīgāki kā patērētāji gan attiecībā uz planētu, gan uz pašu veselību.²¹

²¹ Taylor, C. *5 Reasons To Use Natural Materials In Interior Design*. Pieejams : <https://smoothdecorator.com/5-reasons-to-use-natural-materials-in-interior-design/>

3. GRAFISKĀ DIZAINA NOZĪME INTERJERĀ

Cilvēkiem visapkārt atrodas grafiskā dizaina gala produkti, kas ne vienmēr tiek apzināti piefiksēti. No reklāmām līdz uzņēmumu logo, tas ir visapkārt, padarot grafisko dizainu par neatņemamu daļu no civilizācijas ikdienas.

Tiek teikts, ka līdz ar jebkura uzņēmuma vadīšanu, sanāks iesaistīties arī grafiskā dizaina industrijā. Iemesls šim teicienam ir tāds, ka katra biznesa aspekta izstrādāšanai ir nepieciešams grafiskais dizains. Turklāt to nebūtu jāpielieto tikai mārketinga stratēģiju attīstīšanai, bet arī telpu iekārtošanas procesos. Turpmāk tiks analizēti iemesli, kādēļ grafisko dizainu ir ieteicams izmantot interjerā, gan dzīvojamās, gan publiskās telpās.²³

3.1 Pirmajam iespaidam ir nozīme

Ja īpašumā ir veikals vai ofiss, ko pircēji vai klienti apmeklē, telpas interjera dizaina izstrāde ir ļoti būtiska. Mājas vai biroji ir vietas, kur cilvēki atpūšas vai strādā. Tātad, to apzinoties vai nē, cilvēki iekārto apkārtējo vidi personīgi pēc saviem ieskatiem. Gala rezultāts kļūst par galveno dzīves vērtību un mērķu izpaušmi. Uzņēmuma interjers var atspoguļot to klientiem vērtības, kas raksturo kompānijas būtību. Pirmajam iespaidam ir nozīme un, kad biroja telpas ir iekārtotas tā, lai precīzi attēlotu uzņēmuma būtību, tiek norādīta un izcelta identitāte, lai apmeklētājiem tā būtu pamanāma un nolasāma. Klientu pirmais iespaids noteiks toni uz visu atlikušo sadarbības laiku. Konkrēti ilustrējot firmas būtību caur grafisko dizainu katrā uzņēmuma aspektā, tiks atstāts pozitīvs iespaids. *Google* biroja telpas Japānā ir iekārtotas nepārprotami “japāniskā” stilā. Tur atrodoties vienmēr zini, ka esi tieši Japānas *Google* ofisā. (Skatīt attēlus nr. 3.1.1. un 3.1.2.)²⁴

²³Larssen, H. *Interior and Graphic Design*. Pieejams : <https://henninglarsen.com/en/services/interior-and-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1.05.]

²⁴Zosimo, C. *The use of graphic design in interior spaces*. Pieejams : <https://penji.co/interior-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

Attēls nr. 3.1.1. Google Japānas biroja telpas

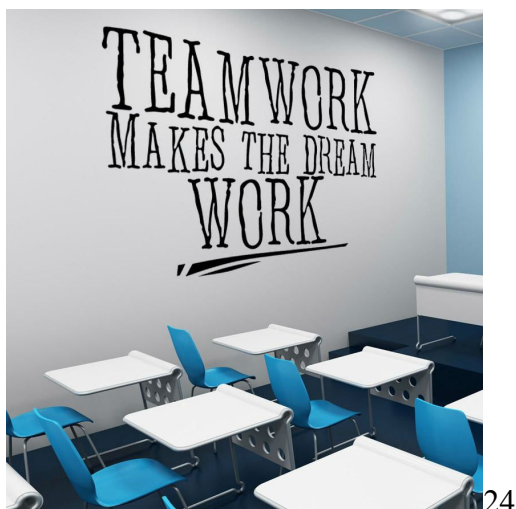
Attēls nr. 3.1.2. Google Japānas biroja telpas

3.2 Personalizēšana

Atšķirties no pārējiem konkurentiem ir pirmā un galvenā prioritāte jebkuram uzņēmumam. Ir jāatrod veids, kā izcelties uz pārējo piedāvājumu fona vai jāpieņem sakāve. Tam ir jāatspoguļojas arī interjera dizaina izstrādē. Personalizēšana palīdz izcelties un tā ir jāiekļauj arī interjera dizaina izstrādē. Sākot ar sienām, griestiem līdz grīdas dizaina izveidošanai, ir iespējams to pielāgot tā, lai tas atspoguļotu firmas zīmi. Grafiskie dizaineri, kuri saprot atbilstošas krāsas lietošanas nozīmīgumu un tie, kas spēj saskatīt klientu vīziju vislabāk, palīdzēs atrast piemērotākos veidus kā personalizēt uzņēmuma vidi. Lai personalizētu sienu dizainu var izmantot, piemēram, sienu uzlīmes. Tās padara telpu ne tikai unikālu, bet var radīt arī motivējošu iespaidu. Taču personalizēšana neattiecas tikai uz sienu dizainu. To var izmantot arī griestu un grīdas dizaina izstrādē un, kad procesā ir iesaistīti industrijas eksperti,

²⁴ Zosimo, C. *The use of graphic design in interior spaces*. Pieejams : <https://penji.co/interior-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

gala rezultāts neliks vilties. Kā piemērs firmas *Sticker Brand* sienas uzlīme klases telpā. (Skatīt attēlu nr. 3.2.1)²⁴

Attēls nr. 3.2.1. Uzlīme klases telpā

3.3 Nostājas precizēšana

Ieviešot grafisko dizainu interjerā, tam tiek pievienota lielāka nozīme un radīta skaidra firmas identitāte. Tas uzlabo biroja telpu un veikalu vispārējo atmosfēru, tā kļūst atsvaidzinoša un dinamiska. Kā piemērs pievienota attēlā redzamā sienas apgleznojums no *Contently* ofisa telpām. Tas, ka telpas vidū atrodas avārijas izejas durvis, nenāk par labu moderna interjera izstrādei, tomēr tā izskatās jauneklīga un dinamiska, gluži kā pati kompānija. Dizaina elementi ievērojami atdzīvina biroja vidi. Kā arī, redzamais teksts piešķirt nozīmi un atspoguļo uzņēmuma būtību. Burtu un mēbeļu krāsas sakrīt, veidojot harmonisku dizainu. (Skatīt attēlu nr 3.3.1.)

Attēls nr. 3.3.1. Uzņēmuma *Contently* sienas gleznojums

²⁴ Zosimo, C. *The use of graphic design in interior spaces*. Pieejams : <https://penji.co/interior-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

3.4. Radīt pieredzi

Jebkurš uzņēmums pirmajā plānā rūpēsies par saviem klientiem. Lai izveidotu lojalitāti, sadarbību un nonāktu līdz ienākumiem, firmai ir jāuztver klientu vajadzības kā prioritāte. Tam ir jāatspoguļojas visā, ko ir iespējams apskatīt vizuāli.

Kad ierodas klienti, ir svarīgi šo pieredzi radīt maksimāli pozitīvu. Atstāt iespaidu, ka šī ir vieta, kur viņi vēlētos atkārtoti atgriezties. Ar radošām pieejām veidots interjera dizains pastiprina savstarpējās saiknes veidošanos ar klientiem un liek izcelties uz konkurentu fona.

Pozitīva pieredze ar produktu piedāvājumu vai ofisa apmeklējumu atspoguļosies pastāvīgu klientu iegūšanā. Tas palīdzēs veidot arī uzticību, jo firma tiks uzskatīta kā autoritāte konkrētajā industrijā. Tādas ofisa telpas kā *Ubiquitous* veiksmīgi pielieto grafisko dizainu, kas efektīvi atspoguļo apņemšanos izpildīt klientu prasības.²⁴ (*Skatīt attēlu nr. 3.4.1.*)

24

Attēls nr. 3.4.1. Uzņēmuma *Ubiquitous* interjera papildinājums

3.5 Telpu paplašināšana

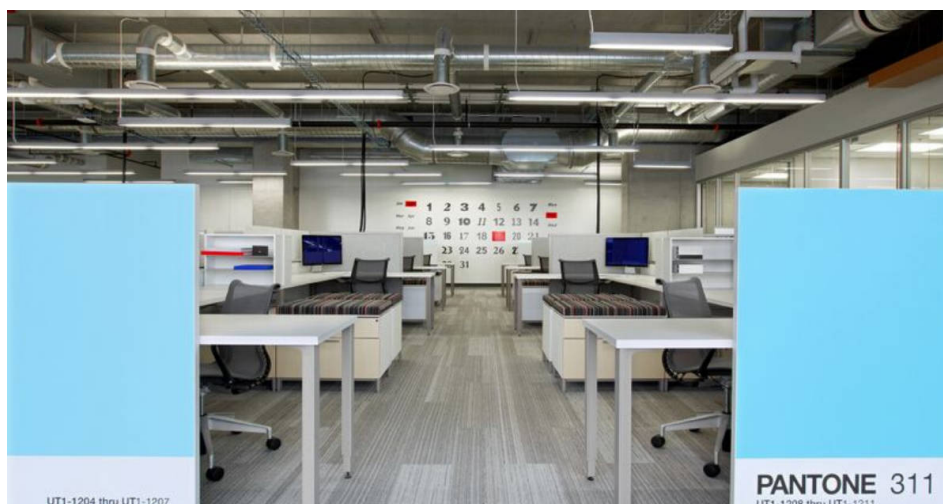
Šis ir visnoderīgāk jaunizveidotiem uzņēmumiem ar ierobežota izmēra biroja telpām. Stratēģiski izplānots ofisa vai veikala interjers var radīt ilūziju, ka telpa ir plašāka. Turklāt, ar grafiskā dizaina pielietošanu, ir iespējams gan paplašināt apkārtējo fizisko vidi, gan uzlabot tajā virmojošo mentālo atmosfēru.

Amerikas štatā Jūtā *Adobe* ēkas telpas ir veidotas tā, lai tās liktos plašākas pat, ja telpas pašas par sevi ir lielas. Atmosfēra ir gaiša un spodra. Interjerā tiek izmantotas gaišas krāsas, kas vizuāli palielina platību un veido darbu veicinošu vidi. (*Skatīt attēlu nr. 3.5.1.*)

Ainoa veikalā, Somijā, sienas ir ābolu zaļā krāsā, kas gaisotnei pievieno papildus plašumu. Kopumā, grafiskā dizaina pielietojums interjerā nosaka vispārīgo telpas atmosfēru, šajā gadījumā, siltu un viesmīlīgu.²⁴ (*Skatīt attēlu nr. 3.5.2*)

²⁴ Zosimo, C. *The use of graphic design in interior spaces*. Pieejams : <https://penji.co/interior-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

²⁴ Zosimo, C. *The use of graphic design in interior spaces*. Pieejams : <https://penji.co/interior-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

Attēls nr. 3.5.1. Uzņēmuma *Adobe* ofisa telpās

Attēls nr. 3.5.2. Veikala *Ainoa* grafiskā dizaina risinājums interjers

TEORĒTISKĀS DAĻAS SECINĀJUMI

1. Mazo ražotņu apmeklēšana ir aktuāla tūrisma ievirze, kas ietver arī alus brūžu apmeklējumus.
2. Latvijā alus ražotnes sastopamas jau gadiem ilgi, šobrīd amatalus attīstība tirgū ir strauji kāpusi.
3. Telpu fizisko plānojumu nepieciešams pielāgot celtnē mītošajiem cilvēkiem, to aktivitātēm un vajadzībām.
4. Telpu un zonu norādes, kā arī pārdomāts telpiskais dizains sekmē labāku klientu apkalpošanu un rada prātā paliekošu labu iespaidu, kas veicina apmeklētāju atgriešanos.
5. Veidojot brūvētavas interjeru, mērķis ir sadalīt telpu konkrētās zonās un noteikt, kam būtu jānotiek katrā no tām, tādējādi tiek sekmēta spēja orientēties telpās, kā arī tiek sadalīta un virzīta apmeklētāju plūsma.
6. Katrai no telpām tiek noteiktas konkrētas iezīmes un papildinājumi. Daži piemēri var būt: sienu gleznojumi/pielāgota stila zīmes/norādes/lieli atmosfēras elementi/zīmola spēles un citas sabiedriskas aktivitātes.
7. Visbiežāk amatnieku alus darītavu interjers gūst savu atbilstošo auru un noskaņu tieši ar dabīgo materiālu klātbūtni tajā.
8. Dabiskie materiāli pēc savas būtības ir videi draudzīgāki nekā to mākslīgie atdarinājumi.
10. Pievienojot grafisko dizainu interjeram, tas tiek atsvaidzināts un klientiem iedveš vairāk uzticības. Biznesa sadarbības norītēs veiksmīgāk, ja uzņēmums būs moderns un ar mūsdienīgu iekštelpu iekārtojumu.
11. Radoši un praktiski izstrādāts interjera dizains atstāj pozitīvu iespaidu par konkrēto uzņēmumu un tā vērtībām.

II EMPĪRISKĀ DAĻA

4. ALUS BRŪVĒTAVU INTERJERA ANALĪZE

Diplomdarba empīriskās daļas mērķis ir izpētīt Latvijā un citur pasaulē esošu alus brūvētavu interjera konceptus, analizēt tos pēc sociālajos tīklos atrodamiem vizuālajiem materiāliem, kā arī veikt lauka pētījumu dzīvē iespēju robežās. Empīriskās daļas analīzei autore izvirzīja šādus objektus – alus darītavas Rīgā “Labietis”, “Ziemeļu enkurs”, “Alķīmiķis”, “Zoltners”, kas atrodas Kroņaucē, kā arī citur pasaulē esošas – “Brus Brewing company” Kopenhāgenā, “Stone & Wood” Bairona līcī, “Funky Buddha” Ouklendā, “Bad Brew Lab” Ņūhempšīrā.

Alus darītavas tika analizētas pēc teorētiskajā daļā iegūtajiem alus darītavu izveides nosacījumiem.

Tika izvirzīti šādi kritēriji analoģu analizēšanai :

- 1) Zonu sadalījums + to funkcijas
- 2) Interjera paņēmieni telpu sadalīšanai
- 3) Orientēšanās iespējas
- 4) Vizuālie elementi / papildlīdzekļi zīmola parādīšanai

4.1 Alus darītava Labietis

Alus darītava “Labietis” tapa 2013. gadā, idejas un spēkus apvienojot mājas alu ražotājiem Reinim Pļaviņam un Edgaram Melnim. Sākumā alu brūvēja tikai Aristīda Briāna ielā, bet, apjomam pieaugot, tika izveidota rūpnīca Ādažu novada Eimuros. Aristīda Briāna ielā, vienā ēkā ar iecienīto “Pienu”, kur alus tapa sākumā (un top joprojām), tagad ir arī krogs “Labietis”. Krodziņš ir ļoti populārs un siltākos mēnešos knapi var visus apkalpot – rinda gara, pagalmis pilns ar priecīgiem alus gardēžiem. “Labietis” un viņu darinātais alus atbilst pasaules tendencēm, kur *craft* jeb *meistaru* alus ir topā. Visā pasaulē alus gardēžiem ir *trends* meklēt mazās darītavas un gan vecas, gan jaunas garšas. Arī nosaukums “Labietis” nāk no seniem laikiem – no pirmskristietības laikmeta. Vēsturiski labietis bija virsaitis, daļa no mūsu kultūras mantojuma.

Labietis ievēd alus pasaules pagrīdē, kur Latvijas labākie aldari ciena 12 000 gadu vecās darīšanas tradīcijas, glāzēs līst īsts alus un gaisā virmo garšas revolūcija.

Alus darbnīca Labietis ir piedzīvojums tieši tajā alus pasaules daļā, kurā reti sanāk iegriezties, baudot plašpatēriņa alu.²²

²² Taylor, C. *5 Reasons To Use Natural Materials In Interior Design*. Pieejams : <https://smoothdecorator.com/5-reasons-to-use-natural-materials-in-interior-design/>

Labieša telpas sadalās dažādās zonās. Kā lielākā un plašākā ir tieši klientu uzturēšanās zona, kuru simetriski uz pusēm sadala garš galds, pie kura var sēdēt liels skaits cilvēku. Bāra lete novietota galā, paralēli telpas šaurākajai sienai. Aiz tās ir piekļuve alus krāniem, darbinieku telpām, noliktavai, kurā atrodas alus mucas un pudeles, kā arī alus darītavas iekārtu telpai, kurā notiek galvenais process – īpašā alus pagatavošana.

Klientu zonai ir 4 atsevišķu veidu sēdamo vietu sadalījums – garais galds plāna vidū, apaļas formas galdiņi gar malām loga pusē sēdēšanai slēgtākā kompānijā, letes tipa galds, kas turpinās kā atzarojums no bāra letes, kas paver skatu uz darītavas “aizkulisēm” jeb alus tapšanas zonu, kā arī paaugstināts vidēja izmēra galds ar dīvānu pie sienas. Kā papildus telpa ir tualete, kas sadalīta divās daļās – vīriešu un sieviešu tualetes kabīnē. Atsevišķa tualetes priekštelpa ar izlietnēm.

Pats īpašnieks arī atzīst, ka Labieša struktūrā dziļi ievīta filozofija būt caurspīdīgiem un neko neslēpt.²³ Tas atspoguļojas arī dizainā - no apmeklētāja acīm netiek slēpta alus vārāmtelpa. Tā ir atdalīta tikai ar leti un stikla sienu, neaizsedzot neko no darba telpas. Jautājot darbiniekiem, kāpēc šāds risinājums, viņi atbild, ka vēlas, lai klientiem ir iespēja vērot procesu, kā alus no svaigiem, dabīgiem izejmateriāliem nonāk līdz kausiem viņu rokās, taču tajā pašā laikā izjūt vēlmi pēc “privātuma” pieklājības līmenī aiz stikla sienas, lai kāds rupjāks vārds vai sviedru pile neiekļūst apmeklētāju pusē. Caur stiklu ir manāma arī noliktavas telpa, kurā stāv graudi, apiņi un citi produkti

krājumi alus pagatavošanai. Sēdēšanas zonas savā starpā nav atdalītas, tikai ar dažādu sēdvietu un galdu izmēru principu. Kā sākotnēji tika minēts, telpas vidū ir liels galds kuplākam apmeklētāju skaitam, kas apmeklētāju zonu sadala divās daļās.

Tā kā Labietis nav izveidots apjomīgās telpās, tad nav izteikta nepieciešamība pēc papildus norādēm, lai būtu iespēja orientēties tajā. Ieejot iekšā uzreiz var manīt, kur atrodas bārs, kur darītavas telpas, tiekot līdz bāram, nepamanīts nevar palikt stends, kur iespēja nopirkt preces ar uzņēmuma logo vai līdzņemamus dzērienus. Vienīgā vizuālā norāde ir neliels simbols “WC” uz tualetes durvīm.

Labietis ir veidots uz senlatviešu tēlu pamata. Kādā intervijā īpašnieks Reinis Pļaviņš skaidroja, ka tā kā alus ir taisīts ar dažādām zālēm, kas ir pirmskristietības laikmeta tradīcija, un kā savu unikālo piedāvājumu darītava izvirza tieši vēsturiskas vietējās receptes, tad veidotāju vēlme bija atspoguļot to arī uzņēmuma nosaukumā. Vārdu, kas apzīmē šo laikmetu un izklausās labi neesot daudz, Dievību vārdos negribēja dēvēt, potenciālie kandidāti Lāčplēsis un Kurbadis jau bijuši aizņemti, tad atlicis tiem tikai Labietis. Ieejot darītavas telpās, uzreiz acīm paveras

vairāki mākslas darbi uz sienām. Pie pašām ieejas durvīm visas sienas garumā stiepjas pats Labietis ar zobenu pie sāniem. Blakus tam ir krauklis ar diviem cirvjiem. (skat. Attēlu nr.) Kā viena no īpašnieku vēlmēm bija, lai tiktu ieturēta senlatviska noskaņa – aiz bāra uz sienas pie alus krāniem izveidota melnbalta Lielvārdes josta (Skat. Attēlu nr.), gaismas ir stiprinātas pie griestiem ar dekoratīvu metāla veidojumu stilizētā Pērkona zīmes formā. Viss bārs ir veidots no dabīgiem materiāliem un ieturēta ahromātiska toņu gamma. Dizainers ir izveidojis smagnēju interjeru – ir izmantots daudz metāla un ozola masīvkoka virsmas.²⁵

25

4.1.1 Alus darbnīcas zāle

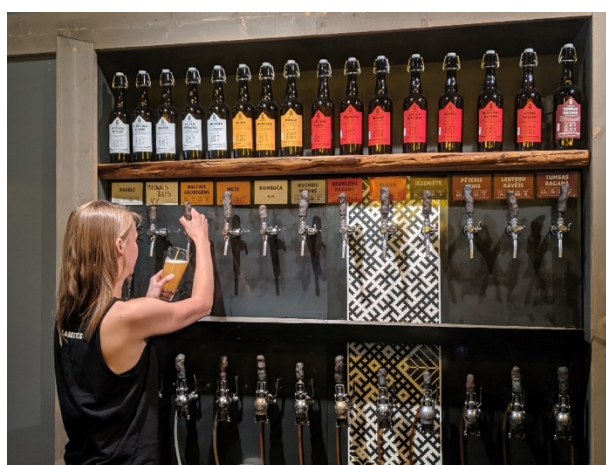
²⁵ Jurkāne, I. *Ciemošanās alus darītavā "Labietis"* Pieejams: https://www.gardezi.lv/jaunumi/ciemosanas-alus-daritava-labietis-6006?fbclid=IwAR33oOIGBIN3_IiHJF7Bor5l2IE9Yj8qycKQTG-r4hJIsUDjRRH9bMvHn7l [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

²⁵ Jurkāne, I. *Ciemošanās alus darītavā "Labietis"* Pieejams: https://www.gardezi.lv/jaunumi/ciemosanas-alus-daritava-labietis-6006?fbclid=IwAR33oOIGBIN3_IiHJF7Bor5l2IE9Yj8qycKQTG-r4hJIsUDjRRH9bMvHn7l [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

25

4.1.2 attēls Vārāmtelpa

25

4.1.3 Alus krānu zona

25

4.1.4 Sienu zīmējumi

²⁵ Jurkāne, I. *Ciemošanās alus darītavā "Labietis"* Pieejams: https://www.gardezi.lv/jaunumi/ciemosanas-alus-daritava-labietis-6006?fbclid=IwAR33oOIGBIN3_lIHJF7Bor5l2IE9Yj8qycKQTG-r4hJIsUDjRRH9bMvHn7l [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]

4.2. Alus darītava *Alķīmiķis*

Pašā Rīgas centrā, Lāčplēša ielā mājvietu radusi mazā alus darītava Alķīmiķis, kurā top alus ar tādiem interesantiem nosaukumiem kā Bērņības trauma un Sweet Tramp. Darītava atrodas bijušā alus restorāna Bierhaus telpā, kur tik tikko durvis ir vēris arī gastrobārs ar tādu pašu nosaukumu kā alus darītavai – Alķīmiķis. Brūzis sevi definē kā pasaules stila alus darbnīcu; tajā tiek darīts alus, kas atspoguļo šī brīža situāciju un stilus pasaulē.²⁶

Ne velti brūzim un restorānam dots Alķīmiķa vārds – ja senie alķīmiķi mēģināja no svina radīt zeltu, tad šodienas aldari no ūdens dara lielisku alu. Alķīmiķa dzērienu karte seko saules ritējumam – četras alus šķirnes tajā nobaudāmas vienmēr, taču katrā gadalaikā tām pievienojas vēl četri laikapstākļiem atbilstoši brūvējumi – ziemā tie būs tumši, pat melni ali un eili, kamēr vasarā piedāvājumā būs atrodami viegli dzērieni, kas atvēsina tveicē. Un, lai būtu interesanti arī biežiem apmeklētājiem, ikvienā no gada divpadsmit mēnešiem te dara vēl vienu, tikai konkrētajā mēnesī nomēģināmu alu. Plaša brūvējumu izvēle, gardas maltītes, draudzīga gaisotne – Alķīmiķi novērtēs ikviens, kam garšo labs alus.²⁷

Alķīmiķis, tāpat kā Labietis, nav izveidots pārlietu plašā lokācijā, taču tam izriet vairāku veidu apmeklētāju zonas. Priekšpusē ir neliela zona ar diviem galdiņiem un dīvēniem, kur var uzturēties kompānija privātākā gaisotnē. Ka nākamā ir zona pa ceļam uz tualeti – vienā pusē atrodas alus darīšanas iekārtas, otrā pusē rindā stāv augstu virsmu galdi vairāki pēc kārtas rindā, kurus nereti sabīda kopā lielāku banketu rīkošanai. Vēl ir divas zonas. Viena no tām ir ar nelieliem galdiņiem sēdēšanai pa divi, pretim bāram, un pēdējā zona atrodas darītavas galā, kurā ir galdiņi sēdēšanai pa četri un pa seši, taču arī tur nereti tiek pārkārtots izkārtojums lielāku kompāniju ierašanās gadījumā.

Alķīmiķa lete stiepjas cauri teju visai darītavas platībai. Tā ir arī kā robeža starp apmeklētāju un alus iekārtām, taču, atšķirībā no darītavas “Labietis”, kurā ir stikla siena, šeit viss ir pilnībā atklāts. Ir iespēja sēdēt pie letes un vērot brūvēšanas procesu tiešā kontaktā, sarunājoties ar pašiem brūvētājiem. Esot šīs brūvētavas iekšienē, rodas sajūta, ka tehniskās iekārtas interjeru spēcīgi papildina arī kā dizaina elementi. Telpas savā starpā ir atdalītas ar augiem, kā arī ar daļējām sienām, kas klātas ar flīzēm. Tualetes atrodas platības otrā galā, atzarojoties caur nelielu priekštelpiņu, kas atdala vīriešu tualeti no sieviešu tualetes. Telpas sadalās arī ar mēbeļu specifiskāciju dažādību. Ļoti izteikta ir arī gaismas ķermeņu dažādība katra zonā, kas arī sniedz papildus platības sadalījuma efektu.

²⁶ Pankovska, E. *Sākam biznesu: No svina ķīmiķo zeltu* Pieejams: <https://www.db.lv/zinas/sakam-biznesu-no-svina-kimiko-zeltu-467186> [Aplūkots: 2020.gada 3.maijā]

²⁷ Beer district *Alķīmiķis* Pieejams: <http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393233/> [Aplūkots: 2020.gada 3.maijā]

Brūvētavas telpās ir viegli orientēties, jo ienākot tajās ir pārredzama visa platība. Nav konkrētu grafisku norāžu, taču, piemēram, šajā brūzī kā vienu no galvenajiem orientēšanās iespēju objektiem varētu nosaukt tieši leti, jo tā vijīgā formā stiepjas cauri visām telpām un, gar to ejot, var nokļūt gan līdz kasei, gan katrai sēdēšanas vietu zonai, gan alus gatavošanas iekārtām, gan līdz labierīcībām, tādējādi nav iespējams ne apmaldīties, ne palaist garām kādu darītavas procesu.

27

Attēls nr. 4.2.1 Bāra lete, pasūtījuma pieņemšanas zona

27

Attēls nr. 4.2.2. Alus brūvēšanas iekārtas

²⁷ Beer district *Alķīmiķis* Pieejams: <http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393233/> [Aplūkots: 2020.gada 3.maijā]

Alķīmiķa telpās var manīt ne vienu vien firmas vizuālo izpausmi. Apmeklētājiem, iegādājoties alu, tiek doti klāt paliktņi ar Alķīmiķa alus etiķešu krāsām un zīmējumiem. Pie sienām arī ierāmēti vairākās vietās ir plakāti ar Alķīmiķa motīviem, kas ietver gan pašu brūvēto alu nosaukumus un elementus, gan logotipu. Iespējams iegādāties arī dažādas preces ar bāra vizuālo identitāti. Interjerā iekļauti arī vairāki plauktiņi, uz kuriem atrodas liela daļa Alķīmiķī brūvēto alus pudeļu. (Skatīt attēlu nr. 4.2.3.)

27

Attēls nr. 4.2.3. Alus darītavas pudeļu izvietojums telpā

²⁷ Beer district *Alķīmiķis* Pieejams: <http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393233/> [Aplūkots: 2020.gada 3.maijā]

27

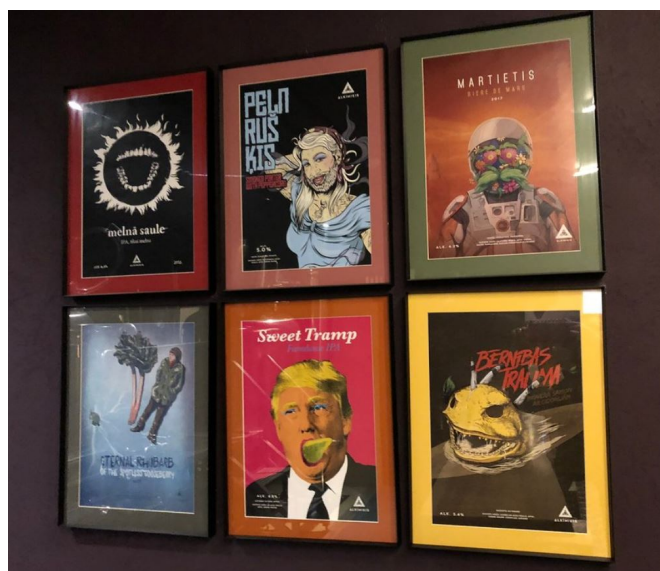
Attēls nr. 4.2.4. Bārā izvietotās sēdvietas

27

Attēls nr. 4.3.5. Bāra zāle

²⁷ Beer district *Alķīmiķis* Pieejams: <http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393233/> [Aplūkots: 2020.gada 3.maijā]

Attēls nr. 4.3.6. Bārā izvietotie etiķešu produktu plakāti

4.4 Alus darītava *Ziemeļu Enkurs*

Ziemeļu enkurs radies kā likumsakarīgs turpinājums tā saimnieku mīlestībai pret alu un pieredzei mājbrūvēšanā. Ziemeļu enkurs piedāvā pašu brūvētu stipru un reibinošu alu, kura tapšanā izmanto tikai dabīgas, kvalitatīvas izejvielas.

Ziemeļu enkurs ir Rīgas jaunākais brūzis, kur ikvienam iespējams piedzīvot jaunatklāšanas prieku, izbaudot kādu no šeit darītajiem aliem vai baudot alum pieskaņotus ēdienus, kā arī nolūkojoties, kā turpat aiz bāra letes milzīgos katlos top alus svaigākais vārījums. Ziemeļu enkurs piedāvā pašu brūvētu alu, kura tapšanā izmanto gan klasiskās izejvielas, gan arī eksperimentē ar dažādām garšvielām, augļiem un ogām. Šī ir vieta ar īpašu auru, un no otrā stāva terases paveras skats uz visu plašo ēku kompleksu, kas pirms vairāk nekā simts gadiem bija mājvieta Kuncendorfa brūzim, tolaik vienai no lielākajām Rīgas alus darītavām.

Latvieši vienmēr bijusi lepna jūrnieku tauta un augstu vērtējusi piedzīvojumu garu, izturību, darba apziņu un radošumu – īpašības, kuras sevī iemieso Ziemeļu enkurs. Alus darītava un krogs Ziemeļu enkurs, kuru kopīgiem spēkiem izveidojuši aldaris Dāvis un jūrasbraucējs Klāvs, iemieso sevī tieši šīs īpašības un attieksmi pret darbu.²⁸

Ziemeļu enkurs ir īpašs jau vien ar to, ka atrodas otrajā stāvā, kas nav pārāk bieža parādība Rīgā. Tas ir pēdējais no trim bāriem Rīgā, kur alus tiek darīts uz vietas tā telpās. Telpa pēc sēdvietu veidiem sadalās vairākās zonās – augsto virsmu sēdvietas bāra vidū, dīvanu sēdvietas zonas, sēdvietas pie bāra, kā arī plaša terase, kura siltākajos mēnešos ir daudz piepildītāka, nekā

²⁸ Beer district *Ziemeļu enkurs* Pieejams: http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393255/ziemelu-enkurs?fbclid=IwAR2LefRnPXi2lCypofTJ_FgIRqYVXZ1GGC7Su4Kt7L9KtvJ8gisY8zeJiwM [Aplūkots: 2020.gada 21.maijā]

iekštelpas. Brūvētavas zona šajā brūzī nav acīm manāma, tikai nedaudz caur virtuves durvju apaļo lodziņu, taču ekskursijas tāpat ir draudzīgi sarunājamas.

Kā jau tika minēts, “Ziemeļu enkura” darītavā, atšķirībā no tekstā iepriekš pieminētajiem brūžiem “Labietis” un “Alķīmiķis”, tās apmeklētājiem nav iespējas brīvi vērot alus darīšanas procesu, jo visas gatavošanas iekārtas atrodas pavisam citā, atsevišķi slēgtā telpā aiz bāra letes un durvīm uz virtuvi. Taču ir iespējams ielūkoties, kad bārmeņi nāk laukā no virtuves, jo tādā brīdī sanāk tās saskatīt. Sēdēšanas zonā telpu sadala gan tajā esošās kolonnas, kas apvītas ar virvēm iegūst masīvu paskatu, gan nelielas starpsienas dīvānu sēdvietās, kas sniedz katrai tajās esošajās kompānijās privātuma noskaņu. Terasē ir kā atzarojums no apmeklētāju telpas, uz kuru nokļūst pa stikla durvīm. Tā kā bārs atrodas otrajā stāvā, tad viennozīmīgi iekļauta ir arī kāpņu telpa. Lai nokļūtu uz labierīcībām, jāiet cauri šai kāpņutelpai, jo tās atrodas atsevišķā ēkas atzarojumā.

Enkura apmeklētāju zonā viss ir viegli un parocīgi uztverams. Ir neliela norāde uz terasi, kad sezona tiek atklāta, kā arī norāde uz tualetēm, jo, kā jau minēts, tās atrodas citā ēkas daļā. Viss pārējais izkārtojums viegli nolasās, bāra lete atrodas uzreiz pie ieejas, tiek veikta arī apkalpošana pie galdiņiem, kas vēl vairāk samazina nepieciešamību papildus spējai orientēties, kā arī dažāda mēbeļu izvietojums virza plūsmu cauri telpām.

Enkurs aizsargā komandu, tas simbolizē drosmi, lojalitāti un veiksmi. Tieši tāpēc uz sienām darītavā var manīt gan “Ziemeļu enkura” logotipu, kurā ir ietverts stilizēts enkurs, gan īstus jūrnieku / jūras aktivitāšu elementus. Šajā darītavā, tāpat, kā “Alķīmiķī” pie alus iegādes klāt uzreiz tiek doti paliktnīši, uz kuriem redzami visi vietēji brūvēto alus nosaukumi, ilustrācijas utt. Tieši šādi paši vizuālie elementi manāmi uz sienām ierāmēti rāmjos, kas papildgltina interjeru, kā arī nodrošina uzņēmumam iespēju tādējādi pasniegt savu stāstu. Arī šeit pie sienām ir plaukti, kuros apskatāmas visas vietēji brūvētā alus pudeles.

Attēls nr. 4.4.1. Apmeklētājiem redzamās alus darītavas iekārtas

Attēls nr. 4.4.2. Bāra zāle

Attēls nr. 4.4.3. Bāra terase

²⁸ Beer district *Ziemeļu enkurs* Pieejams: http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393255/ziemelu-enkurs?fbclid=IwAR2LefRnPXi2lCypofTJ_FgIRqYVXZ1GGC7Su4Kt7L9KtvJ8gisY8zeJiwM [Aplūkots: 2020.gada 21.maijā]

4.5 Alus darītava *Zoltners*

Alus darītava *Zoltners* ir divdesmit gadu garumā izlolots sapnis. Tas ir dzimtas vārds, tāpēc brūvēšana ir goda lieta – tā, lai paši brūvētāji un vietas izveidotāji šo alu vienmēr ar lepnumu varētu celt arī savā galdā.

Zemgalē nav pieņemts lietas sasteigt, graudi nobriest lēnām. Arī *Zoltners* ir radīts, lai to baudītu nesteidzīgi. Kopā ar labu ēdienu un sarunām – izgaršojot katru malku. Alus darītavas piedāvātās alus šķirnes niansēti papildina gan gaļas, gan zivju ēdienus, radot veselīgu izaicinājumu vīnam. *Zoltners* ir alus, kas sakņojas novada būtībā. Spirdzinoša vēja, lekņas labības un auglīgas zemes kopdarba rezultāts, kas izgaršojams trīs šķirnēs – *Zoltners Vieglais*, *Originālais* un *Tumšais* alus. *Zoltnera* darītava kopā ar restorānu Kroņaucē atvērta jau piecus gadus, izpelņījusies daudz uzslavu.²⁹

Zoltnera darītava iedalās trīs dažādās zonās. Kā pirmā ir ieejas daļa, kas taisnā ceļā ved uz bāra leti. Pie bāra letes ir iespējams sēdēt un ne tikai malkot vietējo alu, bet arī daļēji atklātā formātā vērot alus tapšanas procesu. Blakus atrodas pāris galdiņi nelielam viesu skaitam. Aiz letes ir alus darītavas telpa ar griestu pacēlumu, lai būtu iespēja ierīkot alus gatavošanai nepieciešamās iekārtas. Dodoties tālāk *Zoltnera* ēkā ir restorāna daļa, kur iespējams ne tikai apsēsties pie alus kausa, bet arī baudīt labu maltīti, tāpēc galdi ir izveidoti tā, lai pie tiem sēžot būtu ergonomiski ērti arī paēst vairākiem cilvēkiem. Pārsvarā ir nodrošināta iespēja apsēsties pie galdiņiem četru cilvēku lokā, sēžot gan krēslos, gan dīvānos, taču nepieciešamības gadījumā ir iespējams tos pārvietot, lai var sasēsties lielāks viesu skaits.

Zoltnera alus darītava ir daļēji nodalīta no klientu zonas. Tai nav priekšā nekādas sienas, taču to norobežo bāra lete, dzelzs margas, kā arī industriālas konstrukcijas. Ēkas garākajā daļā griesti ir visi vienā augstumā, tāpēc rodas atdalītas telpas sajūta. Bāra daļa ir nosacīti slēpta aiz atvērta tipa plaukta, kurā stāv ūdens pudeles un glāzes gan dekoratīvam nolūkam, gan klientu apkalpošanai. Katrā zonā ir citādāki gaismas ķermeņi, tādējādi radot dažādu noskaņu tajās. Garākā telpa tiek vizuāli saīsināta ar perpendikulāri novietotām trubām pie griestiem. Telpas sadali rezultē arī mēbeļu dažādība.

Darītavai ir samērā pārskatāmas telpas, kurās nav lieku sarežģītumu orientēties, jo nav iespējas nekur apmaldīties, tāpēc tajās ir ieturēts maksimāli lakonisks stils bez vizuāliem papildlīdzekļiem. Viss ir acīm viegli uztverams, tāpēc veidotāji nav koncentrējušies uz tādām papildus nepieciešamībām kā norādes uz tualeti un citām zonām. Nav nedz arī citu dekoratīvu elementu, tikai kamīns vienā sienas pusē, divas no lielākās telpas sienām ir viscaur stiklā. Rodas

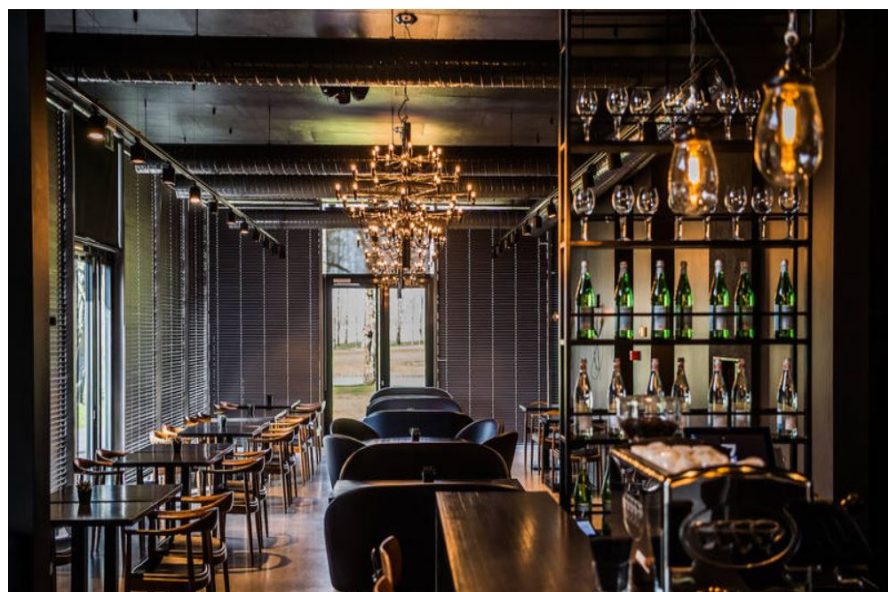
²⁹ Alus darītavas *Zoltners* mājas lapa, Pieejams: https://zoltners.lv/lv/alus-daritava/?fbclid=IwAR2e_ZraEkCaFXmSO-oqhoiv1pbN33YMkBSHCjYI7s76frwPpQzJUP6Lby0 [Aplūkots: 2020. gada 20. aprīlī]

sajūta, ka veidotāji ir vēlējušies, lai apmeklētājus ieskauj apkārtējās dabas ainava, tāpēc nav piepildījuši darītavu ar liekiem dekoriem, kas novērstu uzmanību no tā.

29

Attēls nr. 4.5.1. Zoltners bāra telpas

29

Attēls nr. 4.5.2. Sēdvietu zāle

²⁹ Alus darītavas *Zoltners* mājas lapa, Pieejams: https://zoltners.lv/lv/alus-daritava/?fbclid=IwAR2e_ZraEkCaFXmSO-oqhoiv1pbN33YMkBSHCjYI7s76frwPpOzJUP6Lby0 [Aplūkots: 2020.gada 20.aprīlī]

29

Attēls nr. 4.5.3. Papildu sēdvietu izvietojums

29

Attēls nr. 4.5.4. Apgaismojuma risinājums

²⁹ Alus darītavas *Zoltners* mājas lapa, Pieejams: https://zoltners.lv/lv/alus-daritava/?fbclid=IwAR2e_ZraEkCaFXmSO-oqhoiv1pbN33YMkBSHCjYI7s76frwPpOzJUP6Lby0 [Aplūkots: 2020.gada 20.aprīlī]

4.6. *Brus* brūvētava Kopenhāgenā

Pamesta dzelzs fabrika Kopenhāgenas Nørrebro apkaimē nodrošina telpas *Brus* brūvētavai, kurā ir bārs, veikals un restorāns, kurā dominē ozols. *Brus* brūvētava, kas tulkojumā no dāņu valodas nosaukta par šķidrumu, ko iegūst pēc karbonizēšanas, atrodas 750 kvadrātmētru ēkā. Saimnieki, dāņu amatnieku alus darītava *To Øl*, izveidoja iekšpagalmus pašī. Komanda vēlējās pārliecināties, ka telpa, pirmkārt, tiek vērsta uz funkcionalitāti, estētiku atstājot otrajā plānā.

“Alus darītava nav īpaši veidota, lai tiktu izstādīta viesiem un apmeklētājiem, tā atrodas mājas aizmugurē ar visu savu tēraudu un krāšņumu,” viņi teica.

Ozols tika izraudzīts par galveno materiālu visā telpā, pieskaņojot mucām. Iesaistīti tika celti vietējie galdnieki un mēbeļu dizaineri, lai izveidotu galdus un sēdvietas, ko viņi paveica, izmantojot trīs veselus ozolus.

Trīs vesēlie ozoli nodrošināja gan bāra leti, gan visas sēdēšanas zonas brūvētavas iekštelpās – bāra solus, restorāna galdus un *lounge* kabīnītes, kurās var uzturēties kompānijas lielākā lokā. Bāra lete stiepjas deviņu metru garumā, tāpēc pie tā ir iespēja apsēsties lielam apmeklētāju skaitam. Ne pārāk bieži brūvētavu projektos tiek paredzēts tik apjomīgs bārs. Vēl acīm atklāti paveras skats uz ozolkoka alus mucām, kuras, kā īpašnieki saka, atrodas tur tur ir nevis estētisku iemeslu dēļ, bet gan nogatavinātu aliņu uzglabāšanai. Telpas laukumam bāra galā ir izliekti soliņi ar korķa sēdekļiem.³⁰

Var nolasīt, ka īpašnieki vēlējušies pēc iespējas atvērtāka plānojuma brūvētavu. Tā jebkurai apmeklētājam ir brīvi caurstaigājama. Lai izveidotu atklāta plāna telpu, sienu nepieciešamība ir saglabāta līdz minimumam, tās izmantotas tikai un vienīgi, lai norobežotu tualetes un nelielas noliktavas telpas. No blakus esošā restorāna brūvētavas puse atdalīta vien ar stikla sienu. Telpās ir samērā daudz augu, kas arī veicina atdalīšanas funkciju un piepilda interjeru. Veikala daļa ir atdalīta ar stendiem, kas atšķiras gan pēc izmēriem, gan tajos novietotās produkcijas, kā arī dažādie mēbeļu komplekti sagrupē telpu pa vairākiem zonējumiem. Iepriekš pieminētās *lounge* kabīnītes arī savā starpā pārdala telpu. (*Skatīt attēlu nr. 4.6.1.*)

Brus brūvētavai ir īpašs zonējums ar vairākām zonām, kas kādam varētu palikt nepamanītas. Šajās telpās varētu arī apmaldīties, tāpēc īpašnieki ir izvietojuši norādes vairākās vietās un pat karti virs veikala letes. (*Skatīt attēlu nr. 4.6.2.*) Tās neizceļas ar toni vai vizuāliem elementiem, lai nejauktu telpas kopējo krāsu gammu, taču tās ir pietiekami lielā izmērā centrāli

³⁰ Morby, A. *Old Copenhagen iron factory transformed into independent brewery by To Øl*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2016/12/31/to-ol-transforms-old-copenhagen-iron-factory-into-independent-brewery/?fbclid=IwAR0Th1f68bVvOHx0UKYUSIOAF3h7guTandH3sBDepLRO0ogZBvUpnHz17E> [Aplūkots: 2020.gada 13.aprīlī]

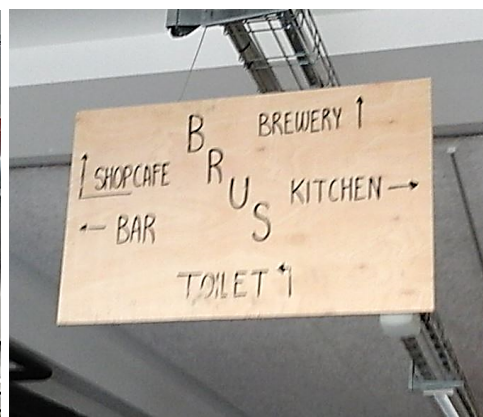
novietotas, lai varētu pamanīt. Brūvētavai ir apļveida plūsma. Orientēties var arī pēc telpu koncepta, jo restorāna daļas mēbeles atšķiras no bāra daļas.

Brūvētavā nav pārāk daudz vizuālo palīgīdzekļu, taču ir nianse, kas telpu “atdzīvina”, piemēram, krāsaini produktu iepakojumi, spilgti karodziņi, kas iekārti griestos. Arī vietām galda virsmas atšķiras pēc toņiem. Paša uzņēmuma logo vai vizuālos elementus nemana nekur integrētus telpās, vien pāris ierāmētus attēlus.

30

Attēls nr. 4.6.1. Lounge kabīnes

30

Attēls nr. 4.6.2. Informatīvās zīmes

³⁰ Morby, A. *Old Copenhagen iron factory transformed into independent brewery by To Øl*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2016/12/31/to-ol-transforms-old-copenhagen-iron-factory-into-independent-brewery/?fbclid=IwAR0Th1f68bVvOHx0UKYUSIOAF3h7guTandH3sBDepLRO0ogZBvUpnHz17E> [Aplūkots: 2020.gada 13.aprīlī]

30

Attēls nr. 4.6.3. Brus bāra zāle

30

Attēls nr. 4.6.2. Brus bāra zona

³⁰ Morby, A. *Old Copenhagen iron factory transformed into independent brewery by To Øl*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2016/12/31/to-ol-transforms-old-copenhagen-iron-factory-into-independent-brewery/?fbclid=IwAR0Th1f68bVvOHx0UKYUSIOAF3h7guTandH3sBDepLRO0ogZBvUpnHz17E> [Aplūkots: 2020.gada 13.aprīlī]

30

Attēls nr. 4.6.7. Praktiski funkcionējošas mucas, kas izvietotas bāra telpās

4.7 Stone & wood brūvētava

Stone & Wood Brewing Company tika dibināta Bairona līcī 2008. gadā pēc daudzu gadu darba alus biznesā. Veidotāju sapnis bija izstāties no “darba cilvēka labā”, atbrīvoties no korporatīvā aspekta un atgriezties pie pamatiem.

Stone & Wood jeb Akmens & koks ir Bairona līča pirmie alus darītāji, kas savu alus darītavu uzbūvējuši tur, Austrālijas austrumu galā, pasaules daļā, kur cilvēki bauda alu, kad atpūšas pēc sērfošanas, apsēdušies krodziņā kādā bariņā vai tikko iepazīnuši jaunus biedrus. Tā ir tāda vieta.

Pašas Bairona līča būtība ir ļoti ietekmējusi brūvētavas izveidi.³¹

Šī ir diezgan liela izmēra brūvētava, kurai ir speciāli būvēta ēka. Iekšienē tā ir sadalīta vairākos līmeņos. Pa trepēm un pandusiem ir iespējams nonākt dažādās alus darītavas zonās, gūstot ieskatu alus brūvēšanas procesā no sākuma līdz beigām. Ēkas priekšpusē ir apmeklētāju zona, tālāk bārs. Otrā ēkas puse ir aizpildīta ar ražošanas iekārtām. Tā kā Austrālijā cauru gadu ir samērā silts, tad īpašnieki akcentu ir vairāk likuši uz sēdēšanu ārtelpās. Taču arī iekšā ir

³⁰ Morby, A. *Old Copenhagen iron factory transformed into independent brewery by To Øl*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2016/12/31/to-ol-transforms-old-copenhagen-iron-factory-into-independent-brewery/?fbclid=IwAR0Th1f68bVyOHx0UKYUSIOAF3h7guTandH3sBDePLRO0ogZBvUpnHz17E> [Aplūkots: 2020.gada 13.aprīlī]

³¹ Alus darītavas *Stone and wood* mājas lapa, www.stoneandwood.com.au [Aplūkots: 2020.gada 12.aprīlī]

iespēja apsēties iekšpusē pie vienkārša veida galdiņiem ar soliņiem, dzelzs alus mucām kā galdiņiem un pie bāra letes.

Ēkai ir viegli uztverama plūsma, jo tajā ir novērojama dinamika. Ražotnes daļa ir sadalīta pa nodaļām un tās atdala celiņi, kas izved cauri visiem ražošanas procesa posmiem. Telpas sadala gan brūvēšanas iekārtas, gan industriālas tērauda konstrukcijas, gan dažādi grīdu segumi. Pēc bildēm var novērot, ka kopējā telpā atrodas arī kastes, kurās tiek uzglabātas preces. Arī dzelzs alus mucas ir izvietotas kā starpsienu risinājums.

Šajā brūvētavā orientēties varētu līdzēt tas, ka ir ļoti izteikti nolasāms, kur atrodas katra zona. Ieejot telpās, uzreiz pretim ir redzams bārs, aiz kura rēgojas masīvas brūvēšanas iekārtas. Norādes nav izceltas, taču viss esot brīvi pieejams katram apmeklētājam. Orientēties var arī pēc objektiem, kas izcelti ar krāsām.

Šīs brūvētavas interjerā ir iekļautas vairākas vizuālās izpausmes, kas atsvaidzina un papildina kopskatu. Izvēlēta košu krāsu gamma, tādējādi nevar nepalikt nepamanīti šie elementi. Kad tiek pasūtīts alus, tad līdzī tiek dota koka alus plate ar logotipu centrā. Ir iespējams iegādāties arī dažādus produktus ar konkrētā uzņēmuma logo un interjerā esošajiem zīmējumiem. Arī alus veidi ir iedalīti pēc dažādiem toņiem.

31

Attēls nr. 4.7.1. Alus darītavas sienu gleznojumi

³¹ Alus darītavas *Stone and wood* mājas lapa, www.stoneandwood.com.au [Aplūkots: 2020. gada 12. aprīlī]

31

Attēls nr. 4.7.2. Apmeklētājiem redzamās brūvēšanas iekārtas

31

Attēls nr. 4.7.3. Alus darītavas augstie griesti

³¹ 31. Alus darītavas *Stone and wood* mājas lapa, www.stoneandwood.com.au [Aplūkots: 2020.gada 12.aprīlī]

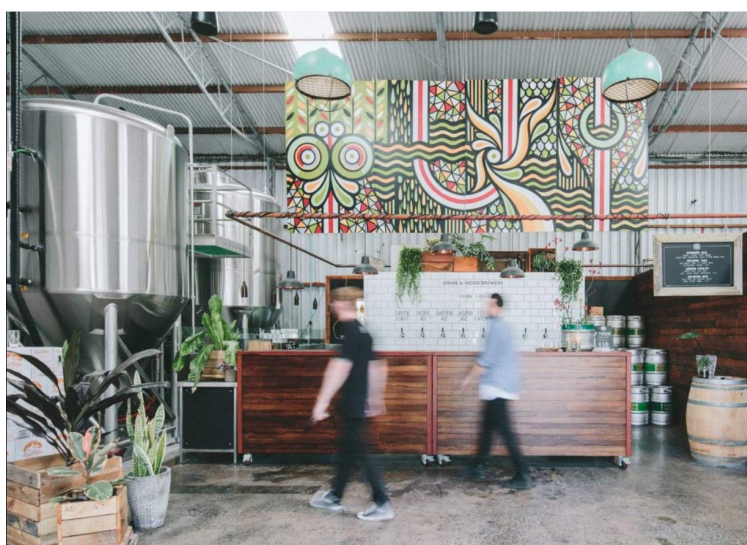
4.8. Funky Buddha brūvētava

Funky Buddha ved ceļu uz vietējo alus brūvēšanas ainu Brovaras apgabalā. Jaunā, modernā alus darītava Oklendā parka centrā ir milzīga telpa ar mūsdienīgu izskatu, platekrāna televizoriem aiz bāra, kur redzams arī pašbrūvētu alu pulks, kas pašlaik atrodas uz krāna, un galdi ar augstu virsmu, kas ērti iekārtoti simtiem viesu. Šeit ir iespēja piestāt uz lielisku alus glāzi, klausīties koncertus dzīvajā, iegādāties vietējās pārtikas preces un apgrozīties vietējo entuziastu lokā.³²

Galvenā telpa ir ļoti plaša ar visām zonām tajā. Ir dažādas iespējas sēdēšanai – gan plāna vidū pie augstām galda virsmām, gan pie bāra letes, kas stiepjas gar divām sienām, kur ir iespēja gan skatīties pārraides lielajos platekrāna televizoros, gan caur lieliem logiem vērot brūvēšanas iekārtas un gatavošanas procesu. “Funky Buddha” darītavā ir arī dažādu spēļu laukumi, lai nodrošinātu apmeklētāju izklaidi. Šo varētu dēvēt par “visbrīvāko” no visām analizētajām brūvētavām, jo tajā ir atvēlēta liela daļa telpas tieši klientu izklaides nolūkiem, ir pat jostas nodarbību telpa.

Šajā brūvētavā ir vairāk sienu telpu sadalījumam, nekā pārējos analogos. Brūvētavas iekārtu daļa atrodas citā telpā, to var vērot caur lieliem stikliem. Klientu telpas vidū ir vairākas kolonnas, kas sadala telpu. Atsevišķi atrodas arī banketa telpa lielākām viesu sanāksmēm.

Šī brūvētava ļoti izteikti pastāv par savu uzņēmuma vēstījumu. Nosaukumā ietvertais “Buddha” parādās ne tikai tā logotipā, uz alus glāzēm, bet arī luminiscējošās izkārtnēs uz sienām, uz alus paliktnīšiem, brūvēšanas iekārtām, vairākos sienu gleznojumos un pat uz alus krāniem. Uzņēmums ir ļoti parūpējies par to, lai tiek ieturēta vizuālā identitāte. Apmeklētāju acīs nepaliks nenolasīts šīs brūvētavas vēstījums.

32

Attēls nr. 4.8.1. Alus darītavas iekārtu izvietojums

³² Alus darītavas *Funky Buddha* mājas lapa, www.funkybuddhabrewery.com [Aplūkots:2020.gada 12.aprīlī]

32

Attēls nr. 4.8.2. Galvenā bāra ēdināšanas zāle

32

Attēls nr. 4.8.3. Uzņēmuma vizuālās identitātes atspoguļojums interjerā

³² Alus darītavas *Funky Buddha* mājas lapa, www.funkybuddhabrewery.com [Aplūkots:2020.gada 12.aprīlī]

32

Attēls nr. 4.8.4. Funky Buddha bāra alus krāni

32

Attēls nr. 4.8.5. Banketa zāle

³² Alus darītavas *Funky Buddha* mājas lapa, www.funkybuddhabrewery.com [Aplūkots:2020.gada 12.aprīlī]

32

Attēls nr. 4.8.6. Alus brūvēšanas procesa novērošanai paredzētie logi

4.9 Bad Lab Beer Co brūvētava Ņūhempšīrā

Laikmetīgi pelēkie interjeri papildina nerūsējošā tērauda iekārtas šajā Alus darītavā Ņūhempšīrā, ko izveidojusi zviedru firma Studio Richard Lindvall. “Bad Lab Beer Co” nopērk un izplata 16 dažādus alus tās lokācijā Somersvertā, stundas brauciena attālumā uz ziemeļiem no Bostonas.

Brūvētava izvietota esošajā industriālajā ēkā, alus darītavā ir betona grīdas, atsegtas trubas un lieli logi ar melniem tērauda rāmjiem – tas viss izceļ interjeru.

Stokholmā Richard Lindvall veidoja dizainu, pieņemot arhitektūras ietekmi. Studijas pārstāvji minēja, ka vēlējās maksimāli saglabāt telpas esošās iezīmes, pievienojot pašu minimumu, lai tikai akcentētu un komplimentētu telpas vienkāršo un industriālo noskaņu.³³

Brūvētavas iekārtojums ietver plašu ēdamistabu ar izteiktu dabisko gaismu un atvērtu virtuvi. Dažāda izmēra augsto virsmu galdi nodrošina vietas, kur apsēties un iedzert alu. Ir arī zemie galdiņi gan ar krēsliem, gan pie garenas formas dīvāna, kur baudīt maltīti. Telpā manāma ir arī alus brūvēšanas zona. Sēžot pie augstajiem galdiem, paveras skats taisni uz ražotnes daļu.

³² Alus darītavas *Funky Buddha* mājas lapa, Pieejams: <https://funkybuddhabrewery.com/> Aplūkots:2020.gada 12.aprīlī]

³³ Cogley, B. *Bad Lab Beer Co brewery in New Hampshire features steely interiors by Richard Lindvall*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2018/10/31/bad-lab-beer-co-brewery-in-new-hampshire-features-steely-interiors-by-richard-lindvall/?fbclid=IwARIZ62ZkWq4mJU0WBzBfCxDbEsfa90mVbWI7e3prZxCV7CqnrV4Id3nWE> [Aplūkots: 2020.gada 29.aprīlī]

Nerūsējošā tērauda virtuves elementi saskan ar alus darītavas tvertnēm. (skat. Attēlu nr.) Gaiši pelēks, inženierizēts koks nosedz skapjus un galda virsmas, lai kopumā radītu monohromu efektu. Arī melnais tērauds ir ļoti pamanāms: logu rūtis, trīs lieli rūpniecības ventilatori, krēsli, galda statīvi, gaismas ķermeņi.

Dizaina pārstāvji uzsver, ka klients esot vēlējis izveidot restorānu un bāru, kas būtu unikāla kopienas saieta telpa, kur viesi var mijiedarboties ar bāru un virtuvi. Jebkurš var brīvi komunicēt ar virtuves darbiniekiem, kas visbiežāk plānojumos slēpjas aizkulisēs, darot savu darbu. Taču, lai atdalītu galveno ēdamtelpu no alus degustācijas telpas netālu no īpašuma kodola, tika uzstādīta 10 metrus gara betona lete. Vienā pusē tai ir dīvēns ēšanas zonai, bet otrā – papildus skapju zons uzglabāšanai.

Brūvētavas iekšiene pateicoties savam minimalismam ir ļoti pārskatāma, tāpēc tajā nevajadzētu rasties problēmām orientējoties. Nekādu norāžu telpās nav, jo viss atrodas turpat – tajā pašā platībā. Arī brūvētavas daļa nepaliek nepamanīta – iekārtas atrodas vien aiz stikla sienas.

Brūvētavas veidotāji ir vēlējušies ieturēt pašu minimumu ar papildelementiem, tāpēc interjerā netiek manīti nekādi vizuālie papildelementi. Tādējādi ieturēta brūvētavas vienkāršā “odziņa”. Taču, lai pievienotu interjeram krāsu un siltumu, veidotāji izvēlējušies solu ar tumši brūnu ādu, kā arī dabiskus dekoratīvus objektus kā koka zarus. Arī saules stari ar savu silto mirdzumu mīkstina alus darītavu. Kad saule plūst caur logiem un atstarojas uz virtuvi, tas padara tēraudu siltāku, un visas dienas garumā tas dod dažādus efektus atkarībā no tā, kā gaisma pārvietojas. Var manīt, ka brūvētava tirgo arī krekliņus, cepurītes, maisiņus ar saviem logotipiem.

33

Attēls nr. 4.9.1. Alus darītavas Bad Lab Beer Co zāle

³³ Cogley, B. *Bad Lab Beer Co brewery in New Hampshire features steely interiors by Richard Lindvall*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2018/10/31/bad-lab-beer-co-brewery-in-new-hampshire-features-steely-interiors-by-richard-lindvall/?fbclid=IwAR1Z62ZkWq4mJU0WBzBfCxDgbEsf90mVbWI7e3prZxCV7CqnrV4Id3nWE> [Aplūkots: 2020.gada 29.aprīlī]

33

Attēls nr. 4.9.2. Alus darītavas iekārtojums

33

Attēls nr. 4.9.3. Alus darītavas iekārtas kā daļa no interjera

³³ Cogley, B. *Bad Lab Beer Co brewery in New Hampshire features steely interiors by Richard Lindvall*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2018/10/31/bad-lab-beer-co-brewery-in-new-hampshire-features-steely-interiors-by-richard-lindvall/?fbclid=IwAR1Z62ZkWq4mJU0WBzBfCxDgbEsf90mVbW17e3prZxCV7CqnrV4Id3nWE> [Aplūkots: 2020.gada 29.aprīlī]

EMPĪRISKĀS DAĻAS SECINĀJUMI

1. Pēc veiktās izpētes var novērot, ka alus darītavas iedalās vairākās zonās, kā vislielākā ir tieši apmeklētāju zona.
2. Brūvētavām ir tendence būt kā atvērta plānojuma objektiem, reti kad zonas tiek atdalītas ar sienām.
3. Visās Latvijas brūvētavās tiek izmantotas neitrālas krāsas un dabīgi izejmateriāli.
4. Ražotnes iekārtas netiek vienmēr atdalītas no apmeklētājiem; ir atsevišķi gadījumi, kad to veic ar stikla starpsienu palīdzību, bet vispārīgi tām nav ne ķīmisku izdalījumu risks, ne pastiprināts trokšņu līmenis, tāpēc tās var atrasties vienā zonā ar apmeklētājiem.
5. Visbiežāk sēdvietas iedalās pa 2, pa 4 un lielākā skaitā dīvāniņos. Visās darītavās ir iespēja sēdēt pie bāra letes.
6. Brūvētavās bieži ir iespējams iegādāties arī dažādas preces ar konkrētā uzņēmuma logo.
7. Vietām brūvētavās var manīt dažādus objektus vai vizuālus elementus ar firmas logo vai vēstījumu. Kādā brūvētavā tās ir pašu saliktas pudeles kā dekori, kādā ierāmēti plakāti ar alu etiķetēm utt.
8. Brūvētavās netika novērota tendence pielietot norādes orientēšanās iespēju nolūkos. Pārsvarā tikai kā norādes uz labierīcībām. Retu reizi parādās cita mērķa norādes.
9. Brūvētavās izteikti var noteikt, kā ir plānots virzīt apmeklētāju plūsmu

III RADOŠĀ DAĻA

5. INTERJERA IZVEIDE ALUS BRŪVĒTAVAI

5.1 Radošās daļas apraksts

Balstoties uz teorētiskās daļas secinājumiem un empīriskās daļas pētījumu, radošajā daļā autore ir izvēlējusies attīstīt interjera projektu alus darītavai, ievērojot alus brūvētavu izveides principus.

Darītavas izvēlētajā telpa atrodas Gulbenē, Dzirnavu ielā 1. Tās aptver 400 metru lielu platību. Izvēlētajā ēkā atrodas bijusī Gulbenes alus darītava, kas reiz bijusi viena no veiksmīgākajām ražotnēm Latvijā. Gulbenei šī vieta ir īpaša, tāpēc autore izvēlējusies tieši to projekta realizācijai, jo pašlaik tā ir pamesta un neizmantota. Atjaunojot darbību tajā, varētu uzlaboties arī Gulbenes ekonomiskais stāvoklis, tiktu piesaistīti tūristi.

Ēkā tika veikts telpu uzmērījums, veikti minimāli pārbūves darbi. Projekts tika veidots atbilstoši principiem veiksmīgas brūvētavas izveidei. Autore ievēroja principu par zonu sadalījumiem, lai sekmētu dinamisku klientu plūsmu.

Apdares materiāli – autores mērķis bija censties maksimāli ieturēt ēkas esošo paskatu, ļaujot tai atgūt savu agrāko vizuālo būtību, tāpēc lielākā telpa tiek atstāta tāda, kāda tā ir, notīrot un saglabājot jau esošās sienas, pievienojot tikai ozola trīsoslāņu parketu, kas ieklāts visas brūža telpās, izņemot tualetes. Pārējās telpās sienas tiek krāsotas neitrālos toņos. Autore vēlējusies ieturēt ahromātisku toņu gammu apdares materiālos, lai, pievienojot ekspresīvos grafiskā dizaina elementus, rastos balansēta toņu mijiedarbība.

Mēbeles – Bāra zonā jānodrošina dažādu veidu sēdvietas, tāpēc ir daudzveidība mēbeļu izvēlē. Ir iespēja sēdēt pie paaugstinātas virsmas galdiem, pie nelieliem zemākiem galdiem plāna vidū, kā arī veikalā ir soli, kur piesēst. Tualetēs ir nodrošināta ergonomiska piekļuve arī invalīdiem, veikalā ir ledusskapji auksta produkta saglabāšanai.

Funkcionālais zonējums - Platība sadalīta dažādās zonās – bāra zonā, veikala daļā, degustācijas zonā un alus brūvēšanas zonā, lai nodrošinātu iespēju klientu plūsmai virzīties uz priekšu un lai noteiktu katras zonas funkciju.

5.2. Ekonomiskie aprēķini

Diplomdarba radošajā daļā veidotā projekta – alus darītavas provizorisks ekonomiskie aprēķini iekļauti specifikāciju tabulās, kas apskatāmas pielikumā. Pilnībā precīzus aprēķinus nav iespējams veikt, jo ne visi ražotāji uzrāda internetā preču summas, kā arī par mēbelēm, kas ražotas pēc pasūtījuma, jāvērsas par sīkāku summu izklāstu pie attiecīgiem nozares speciālistiem un ražotājiem, kas attiecīgi izveidotu tāmi atbilstoši prasībām. Aptuvenās kopējās izmaksas ir **64 195,95 Euro**, taču cena var svārstīties, atkarībā no privāto pasūtījumu cenām.

NOBEIGUMS

Darba sākumā autore izvirzīja mērķi – izstrādāt alus darītavas interjera projektu un gūt atbildi uz pētniecisko jautājumu – “Kā veiksmīgi izveidot alus darītavas interjeru, sadalot to atbilstošās zonās un sekmējot veiksmīgu klientu plūsmu?”. Pēc literatūras apkopošanas un analizēšanas, tika gūta skaidrība par alus darītavu uzbūves un plānojuma veidošanu. Autore veica izpēti par alus darītavām gan Latvijā, gan citur pasaulē, kas ļāva apvienot teorētiski iegūtās zināšanas ar empīrisko pētījumu.

Alus darītavas jau kopš seniem laikiem ir nozīmīgas gan Latvijā, gan citur pasaulē. Attīstoties to darbībai, ir pieaugusi interese arī par ekskursijām uz šīm ražotnēm. Arvien vairāk šīs ražotnes kļūst atvērtas un tās veido kā publiskus objektus, nevis tikai rūpnieciskos nolūkos veidotas ēkas. Diplomdarba izveide sekmēja alus darītavu uzbūves izziņāšanu, kā arī tika noskaidroti veiksmīgākie risinājumi alus darītavu plānošanā. Diplomdarba mērķis ir sasniegts un ir radīta skaidrība par mazo ražotni kā publisku objektu.

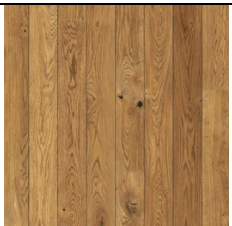
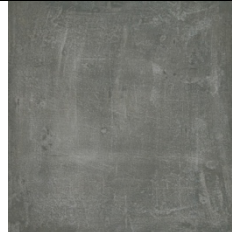
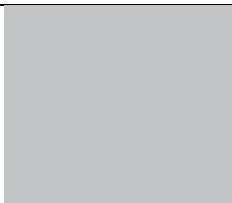

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. Marvell, A. *Tourism: The world's biggest single industry* Pieejams : <https://www.independent.co.uk/student/magazines/tourism-the-worlds-biggest-single-industry-5330650.html> [Aplūkots : 2020. gada 7. martā]
2. *Rural Tourism*. Pieejams: <https://tourismnotes.com/rural-tourism/> [Aplūkots 2020. gada 12.martā]
3. Krippendorf, J. *The Holiday Makers: Understanding the Impact of Leisure and Travel* 126.-129.lpp.
4. Cohen, E., Avieli, N. *Food in tourism: Attraction and impediment. Annals of Tourism Research* 2004.g. 755–778lpp.
5. Barber, N., Taylor, D.C., & Deale, C.S. *Wine tourism, environmental concerns, and purchase intention. Journal of Travel & Tourism Marketing*, 2010.g. 165.lpp.
6. Plummer, R., Telfer, D., Hashimoto, A., & Summers, R. *Beer tourism in Canada along the Waterloo-Wellington ale trail. Tourism Management*, 2005.g. 458.lpp.
7. Alonso, A., & O'Neill, M.A. *Wine tourism in Spain: The case of three wine regions. Tourism*, 2005.g. 405.-420.lpp.
8. Everett, S., & Aitchison, C. *The role of food tourism in sustaining regional identity: A case study of Cornwall, South West England. Journal of Sustainable Tourism*, 2008.g., 150.lpp.
9. *Rīgas alus kvartāls*. Pieejams : <http://www.beerdistrict.lv/> [Aplūkots 2020. gada 20. martā]
10. Tomsons, K. *Alus ražošana Latvijā gadu simtu griežos. Viss par alus darīšanas vēsturi*. Pieejams : <https://laukos.la.lv/alus-razosana-latvija-gadu-simtu-griezos> [Aplūkots 2020. gada 13.janvāris]
11. *Zudušās industrijas. Gulbenes alus darītava*. Pieejams : gulbenesbiblioteka.lv/lv/novads/digitalas-izstades/zudusas-industrijas-gulbenes-alus-daritava [Aplūkots 2019. gada 28.decembrī]
12. Clive, E. *Interior design : Critical introduction* 2010. g. 19.lpp.
13. *Interior Design Principles And Elements That Make A Beautiful House*. Pieejams : <https://www.impressiveinteriordesign.com/interior-design-principles-elements/> [Aplūkots 2020. gada 16. martā]
14. Clive, E. *Interior design : Critical introduction* 2010. g. 28.lpp
15. Wotton, H. *The Elements of Architecture* 1624.g. .lpp.
16. Clive, E. *Interior design : Critical introduction* 2010. g. 215.lpp.
17. Klassen, K. Room with a brew: How interior design makes (or breaks) the brewery

- Pieejams : <https://www.vancourier.com/living/room-with-a-brew-how-interior-design-makes-or-breaks-the-brewery-1.2288512> [Aplūkots : 2020. gada 3.maijā]
18. Jason, M. *Tasting room tips: Build, run and brand your brewery showcase* Pieejams: <https://www.craftbrewingbusiness.com/business-marketing/tasting-room-tips-build-run-brand-brewery-showcase/> [Aplūkots: 2020.gada 4.aprīlis]
19. *Environmental design : Turning your brewery into an immersive brand experience.* Pieejams : <https://craftbeerbrandingguide.com/environmental-design-turning-brewery-immersive-brand-experience/?fbclid=IwAR1pV2BldUHAiV4mIKMIDLN8Oocigwbb828mdlpsqUxBUO4GfT83K-h4M-U> [Aplūkots : 2020. gada 4. aprīlis]
20. *Special Brewery Design Issues.* Pieejams : <https://www.theaiatrust.com/special-brewery-design-issues/> [Aplūkots 2020. gada 6. aprīlis]
21. Taylor, C. *5 Reasons To Use Natural Materials In Interior Design.* Pieejams : <https://smoothdecorator.com/5-reasons-to-use-natural-materials-in-interior-design/> [Aplūkots 2020. gada 7. februāris]
22. Taylor, C. *5 Reasons To Use Natural Materials In Interior Design.* Pieejams : <https://smoothdecorator.com/5-reasons-to-use-natural-materials-in-interior-design/> [Aplūkots 2020. gada 7. februāris]
23. Larssen, H. *Interior and Graphic Design.* Pieejams : <https://henninglarsen.com/en/services/interior-and-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1.05.]
24. Zosimo, C. *The use of graphic design in interior spaces.* Pieejams : <https://penji.co/interior-graphic-design/> [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]
25. Jurkāne, I. *Ciemošanās alus darītavā “Labietis”* Pieejams: https://www.gardezi.lv/jaunumi/ciemosanas-alus-daritava-labietis-6006?fbclid=IwAR33oOIGBIN3_IiHJF7Bor5l2IE9Yj8qycKQTG-r4hJIsUDjRRH9bMvHn7I [Aplūkots 2020. gada 1. maijā]
26. Pankovska, E. *Sākam biznesu: No svina ķīmiķo zeltu* Pieejams: <https://www.db.lv/zinas/sakam-biznesu-no-svina-kimiko-zeltu-467186> [Aplūkots: 2020.gada 3. maijā]
27. Beer district *Alķīmiķis* Pieejams: <http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393233/> [Aplūkots: 2020.gada 3.maijā]
28. Beer district *Ziemeļu enkurs,* Pieejams: http://www.beerdistrict.lv/10-stasti/params/post/1393255/ziemelu-enkurs?fbclid=IwAR2LefRnPXi2lCypofTJ_FgIRqYVXZ1GGC7Su4Kt7L9KtvJ8gisY8zeJiwM [Aplūkots: 2020.gada 21.maijā]

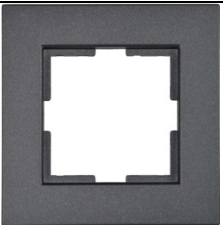

29. Alus darītavas *Zoltners* mājas lapa, Pieejams: https://zoltners.lv/lv/alus-daritava/?fbclid=IwAR2e_ZraEkCaFXmSO-oqhoiv1pbN33YMkBSHCjYI7s76frwPpQzJUP6Lby0 [Aplūkots: 2020.gada 20.aprīlī]
30. Morby, A. *Old Copenhagen iron factory transformed into independent brewery by To Øl*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2016/12/31/to-ol-transforms-old-copenhagen-iron-factory-into-independent-brewery/?fbclid=IwAR0Th1f68bVyoHx0UKYUSIOAF3h7guTandH3sBDepLRO0ogZBvUpnHz17E> [Aplūkots: 2020.gada 13.aprīlī]
31. Alus darītavas *Stone and wood* mājas lapa, Pieejams: www.stoneandwood.com.au [Aplūkots: 2020.gada 12.aprīlī]
32. Alus darītavas *Funky Buddha* mājas lapa, Pieejams: www.funkybuddhabrewery.com [Aplūkots: 2020.gada 12.aprīlī]
33. Cogley, B. *Bad Lab Beer Co brewery in New Hampshire features steely interiors by Richard Lindvall*, Pieejams: <https://www.dezeen.com/2018/10/31/bad-lab-beer-co-brewery-in-new-hampshire-features-steely-interiors-by-richard-lindvall/?fbclid=IwAR1Z62ZkWq4mJU0WBzBfCxDbgEsfa90mVbWI7e3prZxCVm7CqnrV4Id3nWE> [Aplūkots: 2020.gada 29.aprīlī]

Pielikums.

Iekšējo apdares materiālu specifikācija						
Nr.	ATTĒLS	APRAKSTS	CENA ar PVN	SKAITS	VIENĪBA	SUMMA
1		Ozols Alamo, 1-joslu, BOEN, trīsoslāņu parkets Tūkstoš grīdu	64,00EUR	400	m ²	25600,-€
2		Matētas akmens flīzes 60x60cm classic line/grey antracite matte euef-2286 Eurostore.lv	11,50 €	22	m ²	253,-€
3		Alpina Farbrezepte Kieselstrand	7,-€	30	L	210,-€
		Alpina Farbrezepte Dunkle Eleganz	9,-€	9,1	L	81,90€
					KOPĀ	26 144,90

Gaismas ķermeņu, slēdžu, kontaktligzdu specifikācijas tabula

Nr.	ATTĒLS	APRAKSTS	CENA ar PVN	SKAITS	VIENĪBA	SUMMA
1		Nowodvorski Spider 6791 V Grey 300 W 220 - 240 V 1a.lv	78,94 €	15	Gab.	1184,10€
2		GAISM.IEB. 94538 24W LED 4000K S (EGLO) Ksenukai.lv	52,00€	12	Gab.	624€
3	 30% Off Free Shipping MAKARIOSDECOR.COM	Reclaimed Wooden Barn Beam.Industrial Light Fixture with Brackets.LED Edison Bulbs.Rustic Modern Chandelier.industrial (Rustic Chandelier) Etsy.com	341,28€	20	Gab.	6825,60
4		SIENAS LAMPA TOWNSHEND 3291 230V 30W Ekolumens.lv	29,90 €	10	Gab.	299€
5		Kontaktligzda a/z tumši pelēka meh. Novella Elektrika.lv	3,12€	11	Gab.	34,32€
6		2-vietīga kontaktligzda z/a ar rāmi Exxact Elektrika.lv	15,43€	17	Gab.	262,31€

7		Rāmis 1-vietīgs melns Novella Elektrika.lv	1,86€	11	Gab.	20,46€
8		1P Slēdzis Chateau- melns 2006/1 UC-95- 507 basic55 Elektrika.lv	5,72€	3	Gab.	17,16€
					KOPĀ	9266,95€

Mēbeļu specifikācijas tabula

Nr.	ATTĒLS	APRAKSTS	CENA ar PVN	SKAITS	VIENĪBA	SUMMA
1		Viesistabas komplekts YN795 Mebeles1.lv	462,-€	2	Gab.	924,- €
2		Retro mēbeļu komplekts, koka un metāla galds, krēsli lv.planet- gates.com	457,30€	4	Komplekts (Gab)	1892,20€
3		vidaXL Gavin bāra krēsli, 2 gab., mango masīvkoks precesdarbam.lv	66,20€	14	Gab.	926,80€
4		VASAGLE ALINRU ēdamgalds 60x60 Amazon.com	107,- €	9	Gab.	963, €
5		VASAGLE ALINRU krēsli (2gab.)	89,- €	20	Gab.	1780,- €

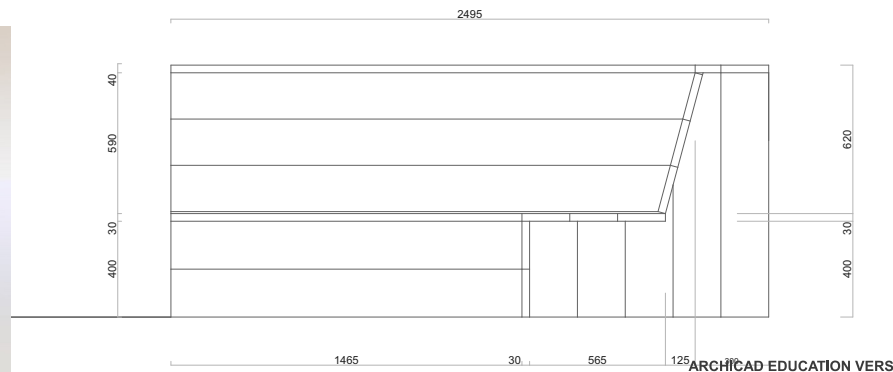
6						
7						

Santehnikas preču specifikācija

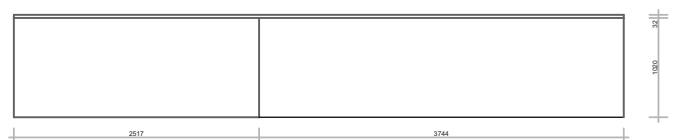
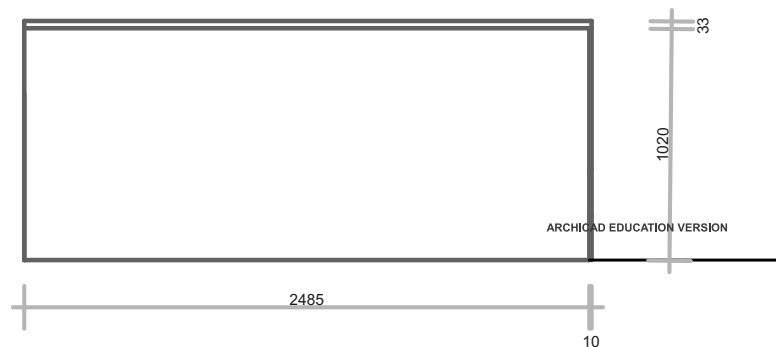
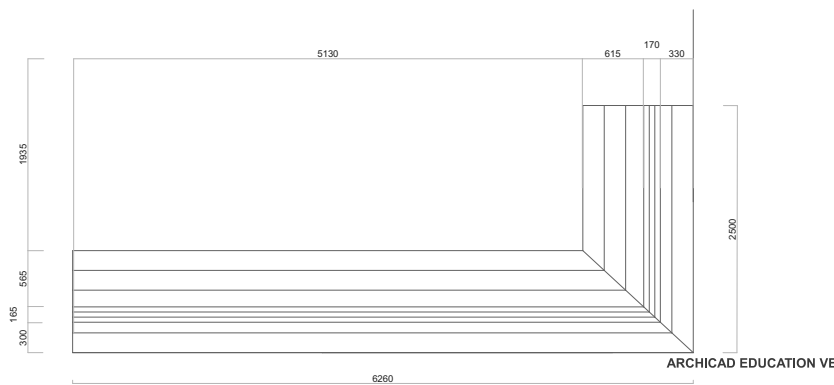
Nr.	ATTĒLS	APRAKSTS	CENA ar PVN	SKAITS	VIENĪBA	SUMMA
1		Mio pods paaugstinātais invalīdu, universāls izv. Vannupasaule.lv	246,99€	1	Gab.	246,99
2		Presto invalīdu izlietnes k-ts MANUAL sienas stiprinājumi ar noplūdi un sifonu 60002 Sanel.lv	544,00€	1	Gab.	544,00€
3		A JIKA Deep WC pods ar vāku, 826617/893610 Santehnikasveikals.lv	169,90€	3	Gab.	509,70€

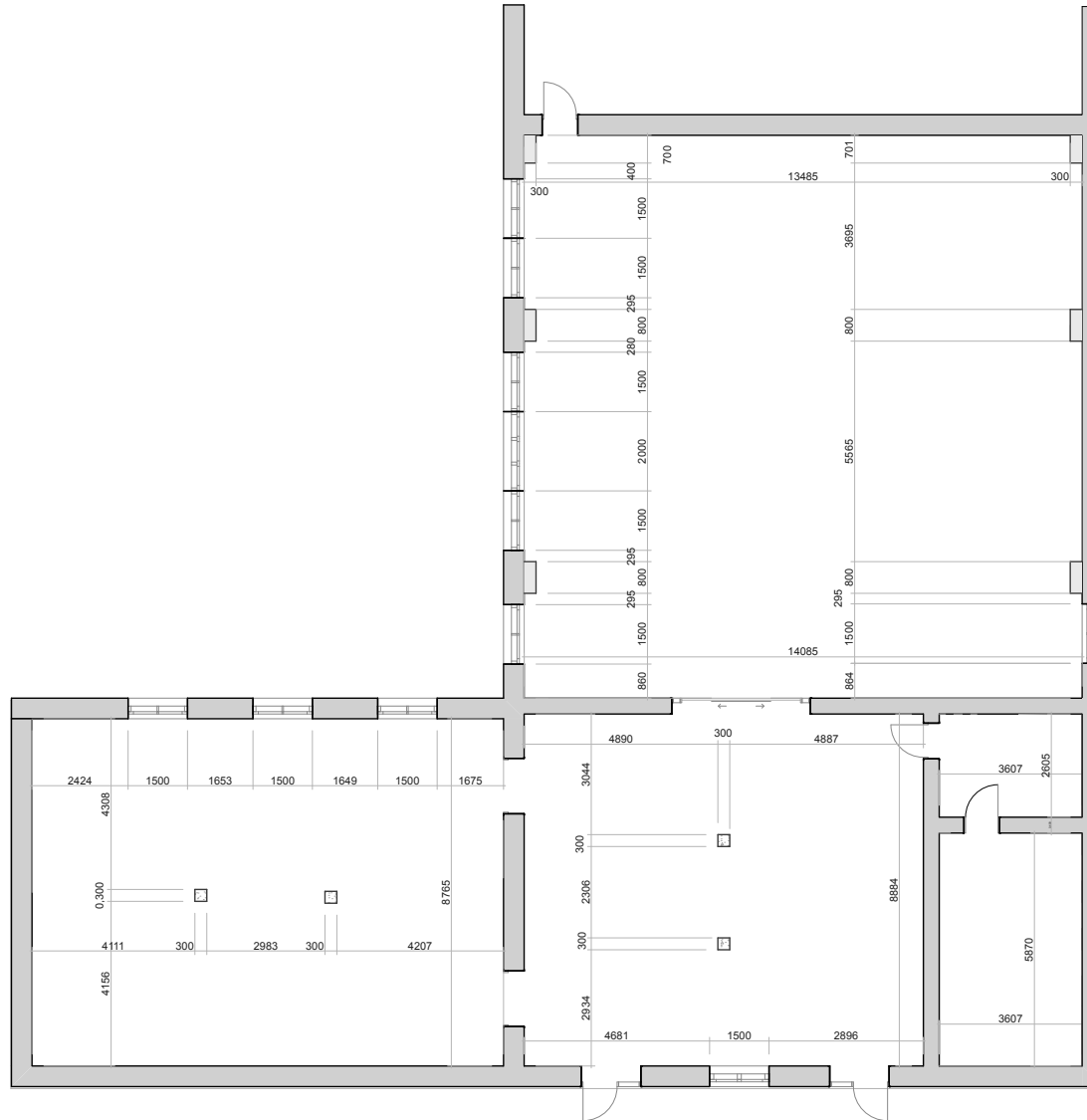
4		Laufen Kompas 56x42cm White izlietne 1a.lv	62,21€	3	Gab.	186,63€
5		Izlietne TEOREMA 106x46 cm Vannupasaule.lv	537,99€	1	Gab.	537,99€
6		Kolo pisuārs, tērauds Vannupasaule.lv	673,99€	6	Gab.	4043,94€
7		Izlietnes maisītājs RIVER, melns	50,99€	6	Gab.	305,94€
8		Virtuves izlietne S510- U635 GS Vannupasaule.lv	421,99€	1	Gab.	421,99€
9		Izlietnes maisītājs Talis E240 ar pop-up izplūdi, krāsains Vannupasaule.lv	254,99€	1	Gab.	254,99€
10		Ledusskapis ar stikla durvīm SD 425 B	-	4	Gab.	-

		Invalīdu rokturis paceļams 80cm grīdas NT safīns	139,99€	1	Gab.	139,99 €
--	---	--	----------------	---	------	-----------------

Apdares materiāls –
finierēts ozols

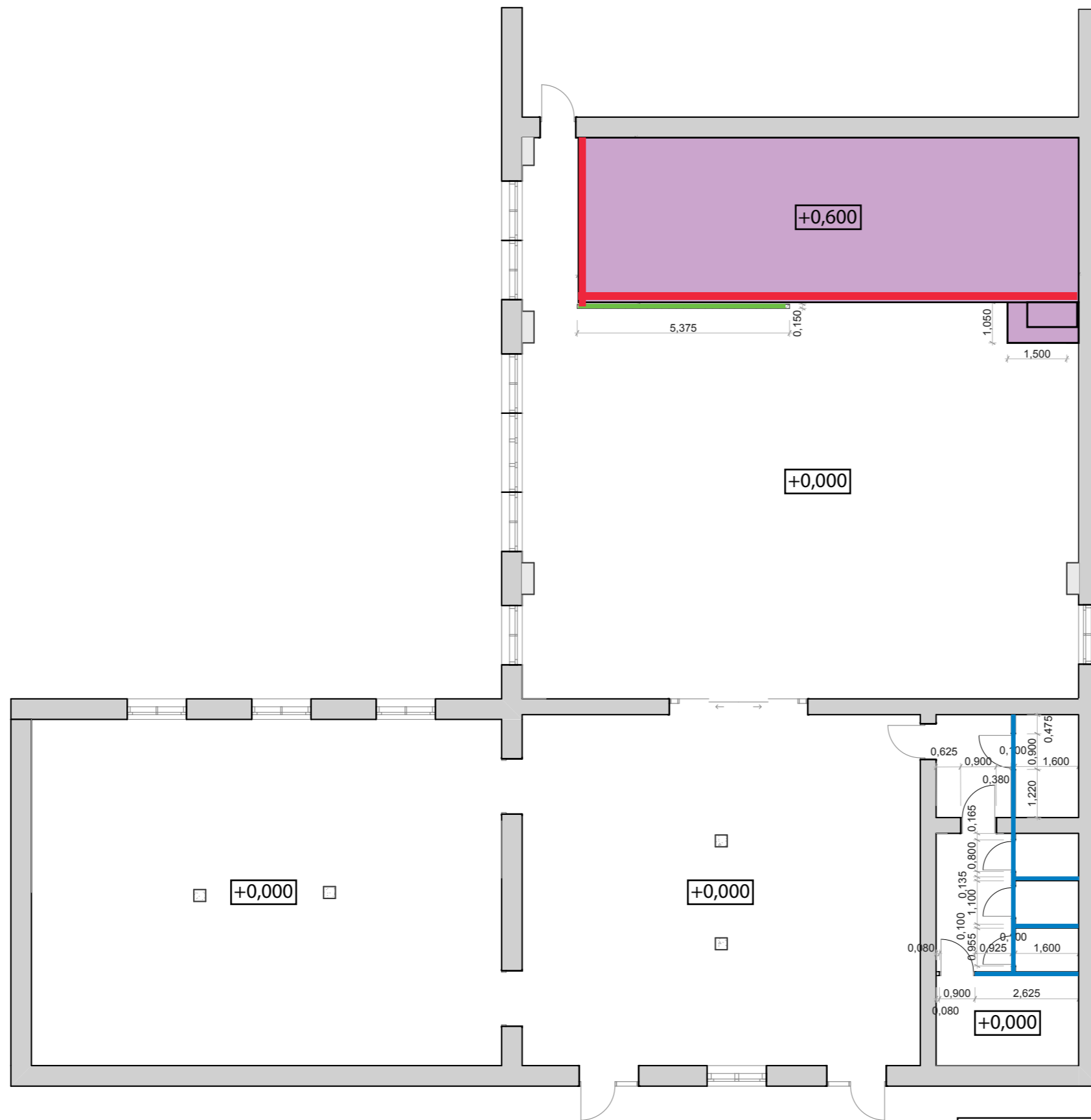

TELPU EKSPLIKĀCIJA

TELPAS NR.	NOSAUKUMS	PLATĪBA (m2)
1	Vestibils	89,50
2	Tirdzniecības t.	104,30
3	Ražotnes daļa	201,47
4	Telpa 4	32,04
	Kopā :	427,31

			Alus darītava	
			Dzirnavu iela 1, Gulbene	Gads 2020
Rasēja	Elizabete	Pudāne	Uzmērījumu plāns	Mērogs 1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsone		Lapa 1

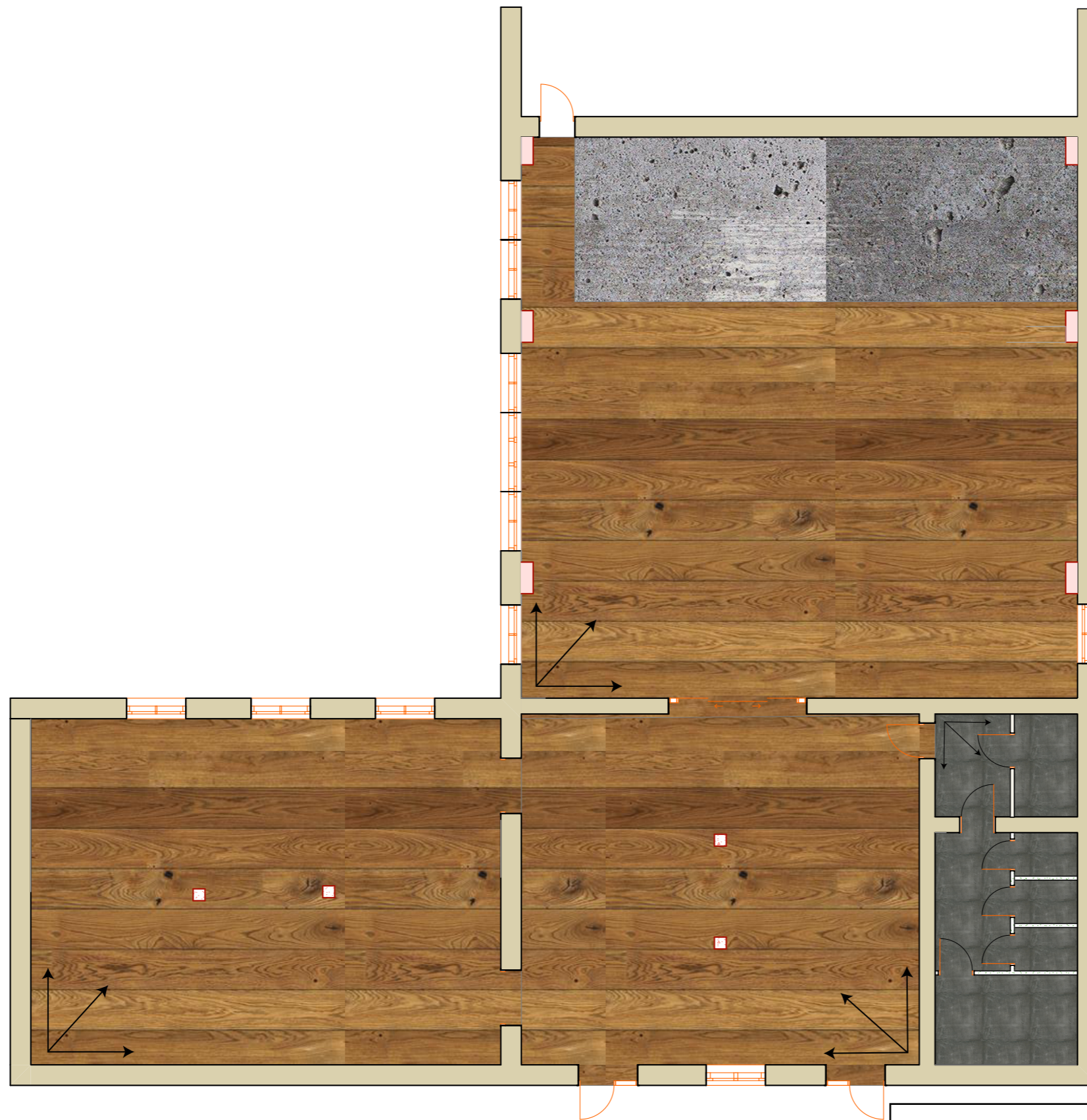
EKSPLIKĀCIJA

TELPAS NR.	NOSAUKUMS	PLATĪBA (m2)
1	Vestibils	89,50
2	Veikals	104,30
3	Bārs	201,47
4	WC	32,04
	Kopā :	427,31

PIEZĪMES

- Esošās saglabājamās konstrukcijas apzīmējumos
- Projektētais grīdas paaugstinājums līdz +0,600 grīdas līmenim
- Projektēta ģipškartona siena (150mm; h = 3900)
- Projektēta ģipškartona siena (h = 2770)
- Stikla starpsiena (h=3430)

			Dzirnavu iela 1, Gulbene	Gads	2020
Rasēja	Elizabete	Pudāne	PĀRBŪVES PLĀNS	Mērogs	1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsona		Lapa	2

PIEZĪMES

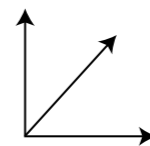
Ozols Alamo, 1-joslu, BOEN, trīsslāņu parkets

Matētas akmens flīzes grīdai
60x60cm
CLASSIC LINE/GREY ANTRACITE
MATTE EUF-2286

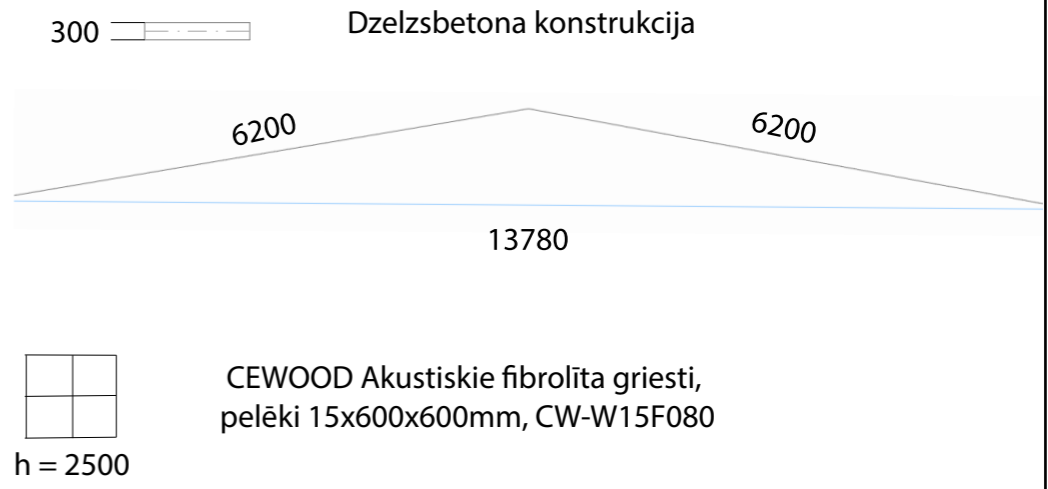
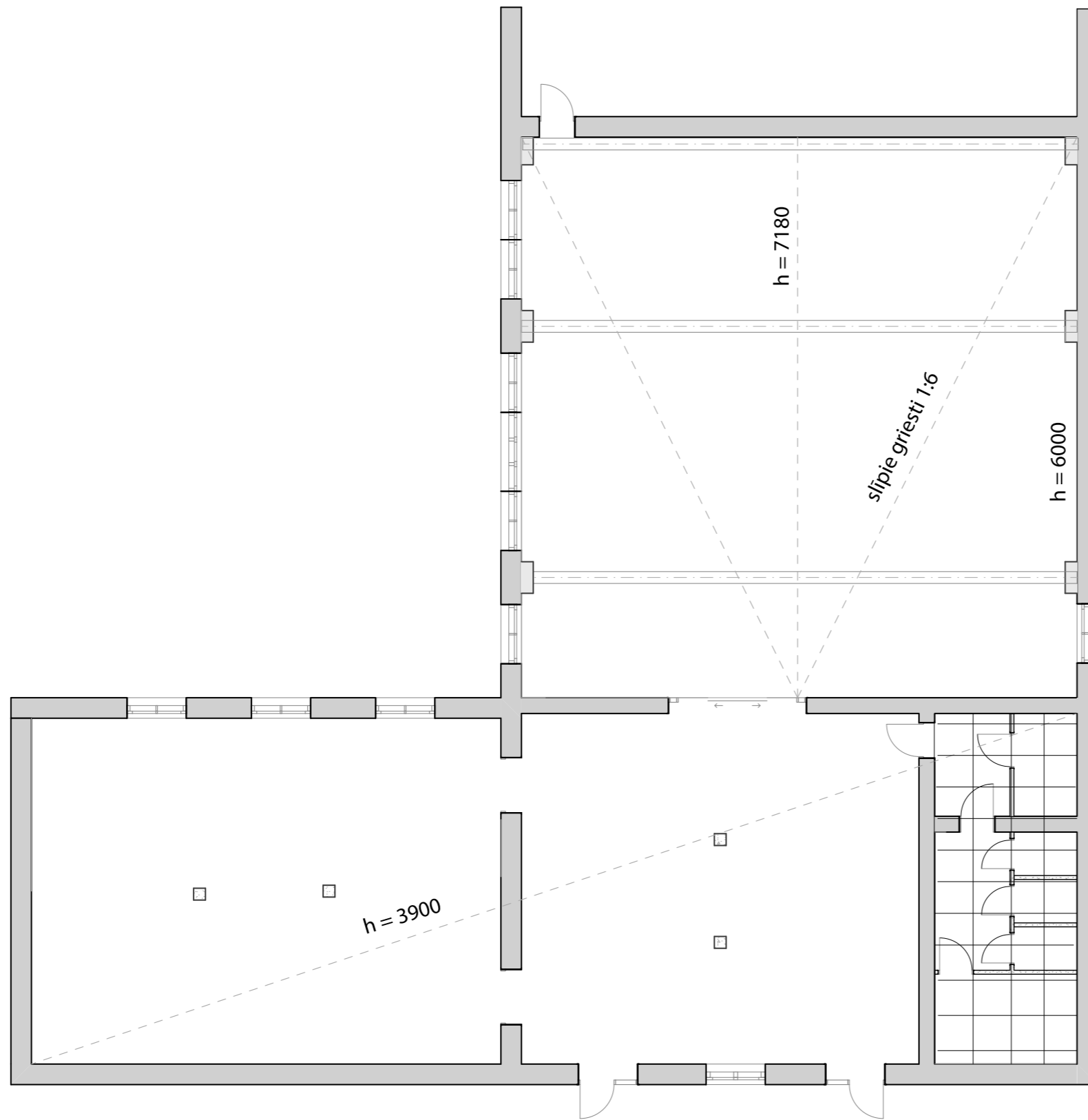

Betona segums

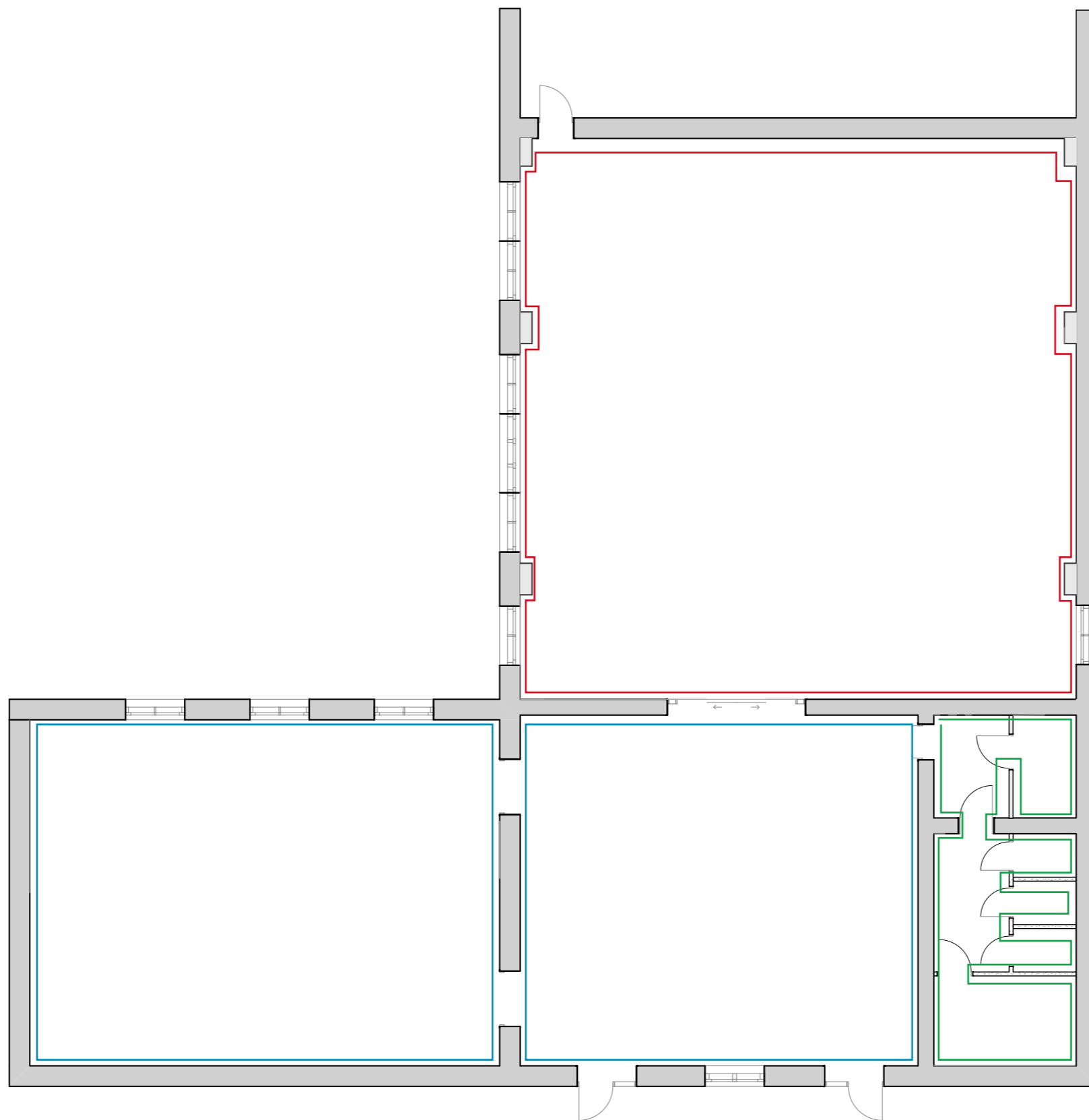

Norāde uz ieklāšanas sākumpunktu

			Alus darītava	Gads	2020
			Dzirnavu iela 1, Gulbene		
Rasēja	Elizabete	Pudāne	GRĪDU IZKLĀJUMS	Mērogs	1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsone		Lapa	3

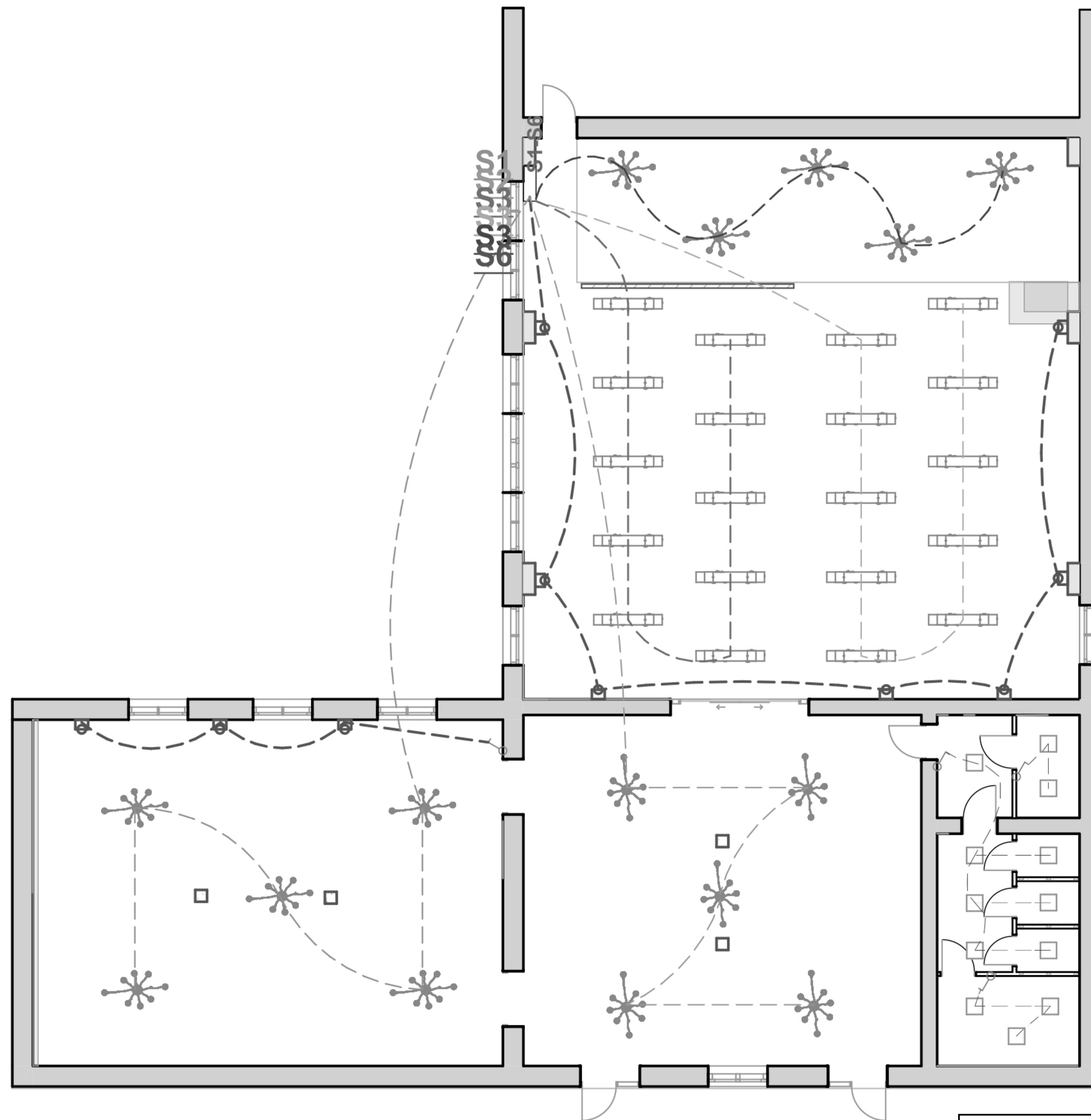
			Alus darītava	Gads	2020
			Dzirnavu iela 1, Gulbene		
Rasēja	Elizabete	Pudāne	GRIESTU PLĀNS	Mērogs	1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsonē		Lapa	4

PIEZĪMES

- Pelēka krāsa Alpina Farbrezepte Kieselstrand
- Notīrīts, neskarts oriģinālais segums
- Alpina Farbrezepte Dunkle Eleganz

			Alus darītava	Gads	2020
			Dzirnavu iela 1, Gulbene		
Rasēja	Elizabete	Pudāne	SIENU APDARE	Mērogs	1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsone		Lapa	4

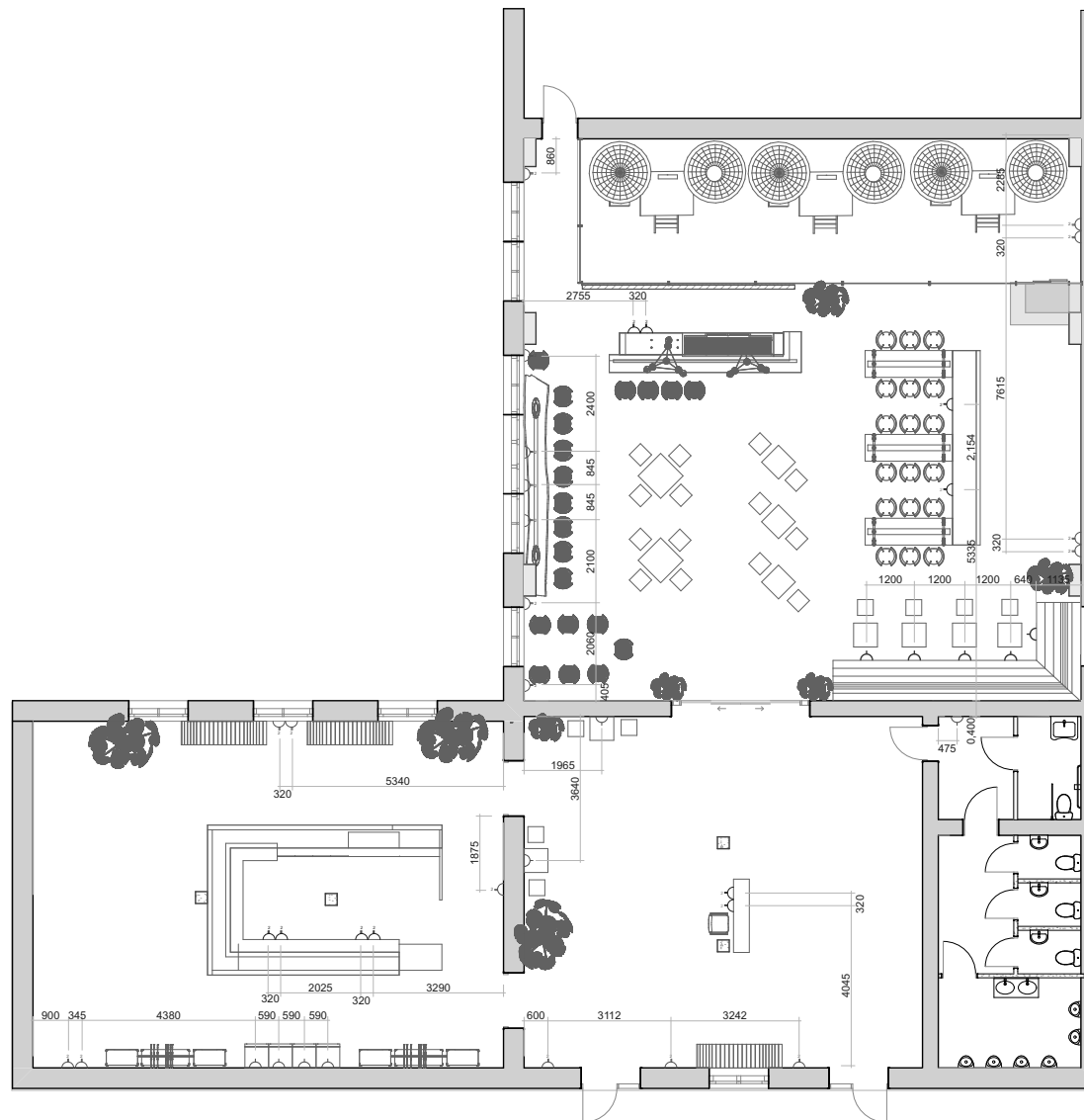
APZĪMĒJUMI

-

Iekārtā lampa Nowodvorski Spider
300 W220 - 240 V
-
Iebūvētais apgaismojums 24W
LED 4000K
-

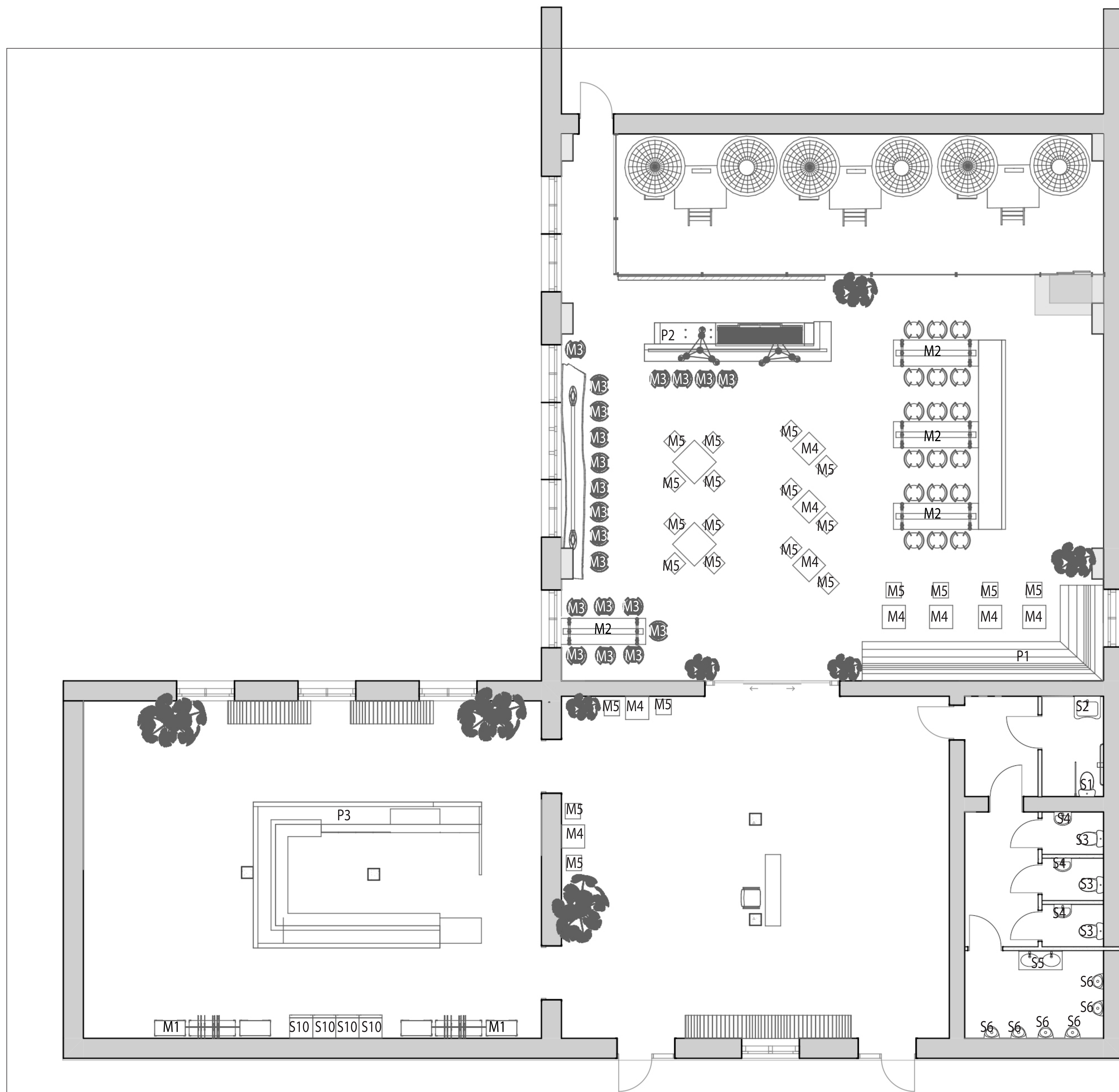
Iekārtais apgaismojums Reclaimed
Wooden Barn
-
Sienas lampa TOWNSHEND 3291
230V 30W
-
Vienaustiņa gaismas slēdzis Cha-
teau-melns 2006

			Alus darītava	Gads	2020
			Dzirnavu iela 1, Gulbene		
Rasēja	Elizabete	Pudāne	Uzmērījumu plāns	Mērogs	1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsona		Lapa	5

- ⌋ ROZETE AR VIENU KONTAKTLIGZDU (MONTĀŽAS H-300mm NO GRĪDAS LĪMĒŅA)
- ⌋ ROZETE AR VIENU KONTAKTLIGZDU IESTRĀDĀTA MEBELĒ (MONTĀŽAS H-300mm NO GRĪDAS LĪMĒŅA)
- ⌋ ROZETE AR DIVĀM KONTAKTLIGZDĀM (MONTĀŽAS H-300mm)
- ⌋ ROZETE AR DIVĀM KONTAKTLIGZDĀM IESTRĀDĀTA MEBELĒS (MONTĀŽAS H-300mm)

			Alus darītava		
			Dzirnavu iela 1, Gulbene		
Rasēja	Elizabete	Pudāne	SPĒKA PLĀNS	Mērogs	1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsonē		Lapa	1

PIEZĪMES

1	Ms-n	MĒBEĻU SPECIFIKĀCIJĀ ESOŠĀS MĒBELES, KUR n - IR KĀRTAS NR.
2	Pm-n	PAŠPROJEKTĒTAS MĒBELES, KUR n - IR KĀRTAS NR.
3	S1	SANTEHNIKAS SPECIFIKĀCIJĀ ESOŠĀS MĒBELES, KUR n - IR KĀRTAS NR.

SKATĪT AR PIELIKUMĀ ESOŠAJĀM SPECIFIKĀCIJU TABULĀM

			Alus darītava		Gads	2020
			Dzirnavu iela 1, Gulbene			
Rasēja	Elizabete	Pudāne	FUNKCIONĀLAIS PLĀNS		Mērogs	1:100
Pieņēma	Inguna	Karlsone			Lapa	7